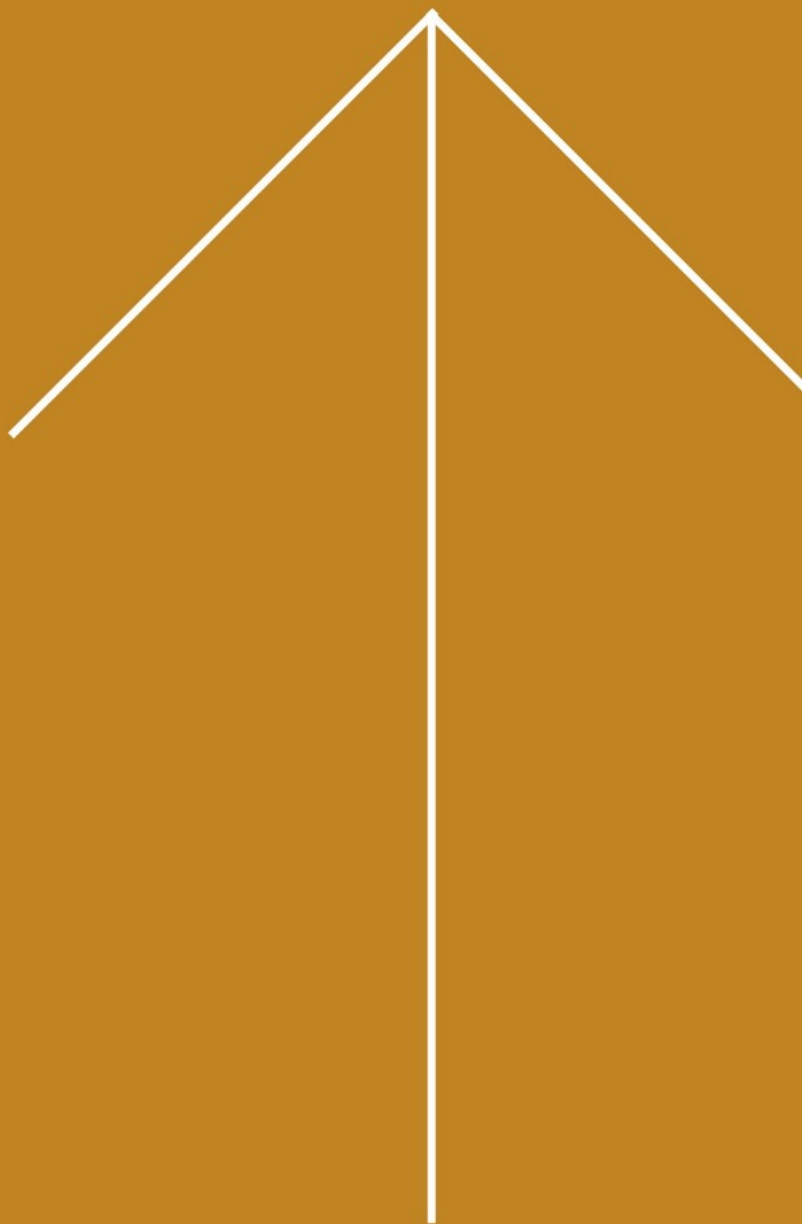

Výsledky účtu kultury ČR

za rok 2024

Národní institut pro kulturu

Český statistický úřad

Výsledky účtu kultury za rok 2024

Praha 2026

Obsah

1	ÚVOD	4
2	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ ÚČTU KULTURY ZA ROK 2024	6
3	METODOLOGIE ÚČTU KULTURY	8
3.1	JAK ČÍST VÝSLEDKY ÚČTU KULTURY	8
3.2	VYMEZENÍ KULTURY PODLE KLASIFIKACE EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ (CZ-NACE).....	8
3.3	POUŽITÉ DATOVÉ ZDROJE.....	9
3.4	SLEDOVANÉ UKAZATELE.....	11
3.5	METODICKÉ LIMITY SATELITNÍHO ÚČTU KULTURY	14
4	ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ ÚDAJE PODLE SEKTORŮ A OBLASTÍ KULTURY	16
4.1	PŘÍJMY SUBJEKTŮ S PŘEVAŽUJÍCÍ ČINNOSTÍ V KULTUŘE	16
4.2	SUBVENCE SUBJEKTŮM S PŘEVAŽUJÍCÍ ČINNOSTÍ V KULTUŘE	18
4.3	VÝDAJE SUBJEKTŮ S PŘEVAŽUJÍCÍ ČINNOSTÍ V KULTUŘE	19
4.4	LIDSKÉ ZDROJE SUBJEKTŮ S PŘEVAŽUJÍCÍ ČINNOSTÍ V KULTUŘE	19
5	FINANCOVÁNÍ KULTURY Z VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	22
5.1	VÝDAJE Z VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ PODLE SEKTORŮ	23
5.2	VÝDAJE ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU NA KULTURU	24
5.3	VÝDAJE Z ROZPOČTŮ KRAJŮ NA KULTURU	24
5.4	VÝDAJE Z ROZPOČTŮ OBCÍ NA KULTURU	25
6	ÚDAJE ZA VYBRANÁ KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ	27
6.1	DOTACE VYBRANÝM KULTURNÍM ZAŘÍZENÍM	28
6.2	LIDSKÉ ZDROJE VYBRANÝCH KULTURNÍCH ZAŘÍZENÍ	29
6.3	POČET KULTURNÍCH ZAŘÍZENÍ.....	31
6.4	NÁVŠTĚVNOST VYBRANÝCH KULTURNÍCH ZAŘÍZENÍ.....	33
7	POSTAVENÍ KULTURY V NÁRODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ	36
7.1	DISPONIBILNÍ ZDROJE	36
7.2	VÝDAJE DOMÁCNOSTÍ.....	37
7.3	PRODUKCE A HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V KULTUŘE	38
7.4	ZAHRANIČNÍ OBCHOD SE ZBOŽÍM A SLUŽBAMI KULTURNÍHO CHARAKTERU	39
8	ZÁVĚR	41
9	POUŽITÉ ZKRATKY	42
PŘÍLOHA 1	STRUKTURA KULTURY PODLE KLASIFIKACE CZ-NACE	43
PŘÍLOHA 2	PŘEDMĚTNÉ PARAGRAFY ODVĚTVOVÉHO ČLENĚNÍ ROZPOČTOVÉ SKLADBY	48
PŘÍLOHA 3	SLOVNÍK POJMŮ	50

1 Úvod

Účet kultury je základním nástrojem pro sledování finančního hospodaření kultury, a to prostřednictvím soustavy tabulek zachycujících především příjmy a výdaje subjektů s převažující činností ve sledovaných kulturních oblastech. Tyto údaje jsou doplněny o údaje o zdrojích jejich financování, zaměstnanosti, příjmové soběstačnosti, investicích a taky přínosu těchto subjektů k celkové produkci a přidané hodnoty včetně HDP v rámci celého národního hospodářství.

Satelitní účet kultury ČR vznikl v roce 2009 na základě vládního rozhodnutí o potřebě sledovat ekonomický význam kultury. Jeho metodika, vytvořená ve spolupráci Ministerstva kultury, někdejšího Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu (dnes Národní institut pro kulturu) a Českého statistického úřadu, vznikla na základě evropského projektu ESSnet Culture, který sjednotil definici kultury napříč zeměmi EU. Od roku 2010 se tak účet opírá o mezinárodní standardy, což umožnilo postupné rozšiřování sledovaných aktivit a vytvoření stabilních časových řad pro dlouhodobé analýzy.

V současnosti účet kultury plní významnou roli také v rámci cílů aktuální Státní kulturní politiky 2026–2030+, a to zejména u specifického cíle posílení plánování a rozhodování na základě objektivních dat. Výsledky účtu kultury by měly sloužit k posílení advokacie kultury a k jejímu řízení jako moderního, inovacemi poháněného odvětví s jasně definovanou společenskou hodnotou.

Obsah a struktura účtu kultury za rok 2024 prošly rozsáhlou revizí s cílem poskytnout jeho uživatelům sledované ukazatele v jednotném třídění podle sektorů a oblastí kultury. Výsledky účtu kultury za rok 2024 poskytují ucelený přehled o stavu a vývoji kultury v kontextu celého národního hospodářství.

Publikace je rozdělena do tří částí. V první části jsou uvedeny metodické informace důležité pro správnou interpretaci publikovaných údajů. Podrobněji jsou zde rozebrány použité datové zdroje a sledované ukazatele. Nechybí zde ani vymezení sektorů a oblastí kultury podle Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE a upozornění na metodické limity účtu kultury. Druhá analytická část obsahuje komentář doplněný o grafy a kartogramy k hlavním zjištěním (příjmy, výdaje a zaměstnanost) za rok 2024 v členění podle sektorů a oblastí kultury. Významná část této textové části je věnována financování kultury z veřejných zdrojů a podrobnějším údajům za vybraná kulturní zařízení. V závěru je uveden základní makroekonomický pohled na význam kultury v rámci celého národního hospodářství. Tabulková příloha, která je třetí a stěžejní částí této publikace, přináší pak podrobné údaje nejen za rok 2024, ale i v časové řadě od roku 2019. Kromě údajů za Česko celkem obsahuje u údajů za vybraná kulturní zařízení i regionální srovnání.

Účet kultury plnil důležitou roli také jako benchmark k výsledkům mapování kulturních a kreativních odvětví, které probíhalo na národní a krajské úrovni mezi lety 2022 a 2025 za koordinace Ministerstva kultury ČR. Jedním z důležitých výstupů mapování byla revize zařazení ekonomických subjektů do příslušných kategorií CZ-NACE, a právě dlouhodobé a udržitelné zpřesňování záznamů o kulturních subjektech v registrech je jednou z důležitých výzev v rozvoji účtu.

Statistické údaje prezentované v publikaci mohou odpovědět na řadu otázek o kultuře a jejím postavení. Pokud byste měli ke zveřejněným údajům jakékoli otázky nebo poznámky, neváhejte nás prosím kontaktovat. Návrhy na zlepšení našich statistik jsou vždy vítány.

2 Shrnutí výsledků účtu kultury za rok 2024

Navzdory výraznému nominálnímu růstu příjmů kultury čelili pracovníci v kultuře propadu reálných příjmů. Zatímco v roce 2019 dosahovala průměrná mzda v kultuře 95 % celostátního průměru, v roce 2024 klesla na 89 %. Kvůli vysoké inflaci v letech 2022 a 2023 si pracovníci v kultuře za svou mzdu v roce 2024 koupili o 12,2 % méně zboží a služeb než před pěti lety.

Data SÚK 2024 slouží jako výchozí podklad pro **Státní kulturní politiku 2026–2030+** a potvrzují roli kultury jako plnohodnotného ekonomického odvětví českého hospodářství.

Ekonomický výkon a postavení v hospodářství

- Celkové příjmy dosáhly 379,7 mld. Kč, což představuje nominální nárůst o 10 % meziročně a o 45 % oproti roku 2019. Po očištění o inflaci však reálný pětiletý růst příjmů činí pouze 8,6 %.
- Čistý přínos kultury k tvorbě HDP České republiky byl odhadnut na 1,81 % (přibližně 146,1 mld. Kč).
- Kultura jako celek vykázala vysokou míru příjmové soběstačnosti, kdy 84 % veškerých příjmů tvoří tržby za vlastní výkony, to se ale napříč sektory výrazně lišilo.

Trojsektorový model

Kultura se vnitřně dělí na tři pilíře s odlišnou ekonomickou logikou.

- Kreativní sektor tvoří ekonomický motor kultury, který vytvářel 45 % celkových příjmů odvětví. Vykázal vysokou míru příjmové soběstačnosti (94 %). Sektoru dominovala oblast Reklamy (124,3 mld. Kč).
- Audiovizuální a mediální sektor se podílel na příjmech z 32 %. Významnou roli zde sehrává Herní průmysl a Televize.
- Tradiční a umělecký sektor byl nadále kulturním jádrem (muzea, divadla, památky) a vytvořil 21 % příjmů. Je nejvíce závislý na veřejné podpoře – směřovalo sem 86 % všech provozních dotací.

Výdaje z veřejných rozpočtů a decentralizace

- Celkový objem výdajů z veřejných rozpočtů na kulturu dosáhl výše 54,6 mld. Kč. V přepočtu na obyvatele to bylo 5 007 Kč.
- Financování kultury je v ČR silně decentralizované. Obce ze svých rozpočtů kryjí téměř polovinu (48 %) a kraje 26 % všech výdajů z veřejných rozpočtů. Státní rozpočet se podílí z 22 %.

Lidské zdroje a dobrovolnictví

- Kultura zaměstnávala 87,2 tis. osob (přepočtených na plné úvazky FTE). To tvořilo 2,2 % celkové zaměstnanosti v ČR.
- Průměrná hrubá měsíční mzda činila 40 602 Kč.
- Dobrovolnická práce představovala nezanedbatelnou personální dotaci kulturního ekosystému. V roce 2024 věnovalo 44,5 tis. dobrovolníků kultuře přes 422 tis. hodin bezúplatné práce.

Investice a rozvoj

Investiční výdaje v roce 2024 dosáhly 25,4 mld. Kč. Ačkoliv nominálně šlo o rekordní částky, kvůli vysokým cenám vstupů vzrostla reálná schopnost modernizovat kulturní infrastrukturu od roku 2019 pouze o 10 %.

3 Metodologie účtu kultury

3.1 Jak číst výsledky účtu kultury

Satelitní účet kultury (SÚK) není pouhým výčtem čísel, ale komplexním modelem, který popisuje širší ekonomické souvislosti české kultury. Aby pro vás byla data v této publikaci srozumitelná a užitečná, je důležité porozumět několika základním principům a ukazatelům, na kterých tento účet stojí.

Účet nesleduje kulturu jako abstraktní pojem, ale zaměřuje se na konkrétní ekonomické subjekty (firmy, příspěvkové organizace, spolky či živnostníky), tj. **subjekty s převažující činností v kultuře**. Rozhodujícím kritériem je jejich převažující činnost dle mezinárodní klasifikace CZ-NACE. Pokud divadlo provozuje bar, jsou veškeré jeho příjmy a výdaje započítány do kultury. Pokud však restaurace uspořádá jednou týdně koncert, v těchto statistikách ji nenajdete, protože její hlavní činností je pohostinství.

Účelně dělíme kulturu do tří pilířů – tzv. **trojsektorového modelu**, které se liší způsobem financování a fungováním. Tradiční a umělecký sektor zahrnuje kulturní jádro (muzea, divadla, památky). Často plní veřejnou službu a vyznačuje se menší mírou soběstačnosti. Audiovizuální a mediální sektor je zaměřen na digitální obsah a masmédiá (film, herní průmysl, TV). Vykazuje vyšší míru tržní samostatnosti. V Kreativním sektoru jsou zahrnuty obory, kde je kreativita vstupem pro další podnikání (reklama, architektura, design). Operuje téměř výhradně na tržních principech.

V této publikaci je v několika základních ukazatelích srovnáván rok 2024 s rokem 2019 jako výchozím rokem pro srovnání ve **stálých cenách** roku 2019. Vzhledem k vysoké inflaci v uplynulých letech je nutné rozlišovat nominální hodnoty, kdy finanční hodnoty jsou v cenách daného roku. Mohou vyvolávat dojem prudkého růstu. Reálné hodnoty jsou hodnoty očištěné o inflaci, tj. přepočtené na cenovou hladinu roku 2019. Ty ukazují skutečnou kupní sílu a to, zda sektor skutečně roste.

Při práci s touto publikací doporučujeme sledovat nejen celkové součty, ale i rozdíly mezi sektory. Ty ukazují, že zatímco některé části kultury jsou výkonnými motory ekonomiky, jiné představují neocenitelnou infrastrukturu pro vzdělávání a uchovávání hmotného i nehmotného kulturního dědictví.

3.2 Vymezení kultury podle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)

Kultura je pro účely účtu kultury vymezena v souladu s evropským rámcem [ESSnet-Culture](#) a normami Evropské komise třemi sektory a třinácti oblastmi. Základním kritériem pro zařazení subjektu je jeho převažující ekonomická činnost podle mezinárodní klasifikace CZ-NACE rev. 2. Detailní vymezení jednotlivých oblastí konkrétními čtyřmístnými kódy NACE je k dispozici v Příloze 1 tohoto dokumentu. Nadřazené trojsektorové členění reflektuje odlišnou míru uplatňování tržních vztahů, ekonomickou soběstačnost a roli podpory z veřejných rozpočtů.

Tradiční a umělecký sektor zahrnuje subjekty s převažující činností zaměřenou na tvorbu, uchovávání, ochranu, interpretaci a zpřístupňování kulturních statků a uměleckých děl. Pro tento sektor je typický významný podíl netržní produkce a silná role veřejného a neziskového sektoru v oblasti zřizování a financování subjektů aktivních v této oblasti. Tento sektor zahrnuje následujících pět kulturních oblastí:

- kulturní dědictví (archivy, muzea, knihovny, památky)
- scénické umění (divadla, kulturní domy, festivaly),
- umělecká řemesla,
- umělecké vzdělávání,
- výtvarná, literární a hudební tvorba.

Audiovizuální a mediální sektor zahrnuje ekonomické činnosti zaměřené na produkci, vydávání a šíření obsahu primárně určeného k informování, vzdělávání a zábavě prostřednictvím masových médií a digitálních platform. Tento sektor se vyznačuje vyšší mírou ekonomické soběstačnosti a zahrnuje následujících pět kulturních oblastí:

- film a video,
- herní průmysl (vydávání počítačových her),
- knihy a tisk (vydavatelské činnosti a maloobchod,
- rozhlas a TV (licencované vysílání),
- vydávání a pořizování hudebních nahrávek.

Kreativní sektor zahrnuje činnosti, v nichž kreativita představují klíčový vstup pro další ekonomické procesy, a vyznačuje se vysokou tržní orientací a ekonomickou samostatností. Do tohoto sektoru se zahrnují následující tři kulturní oblasti:

- architektura,
- design,
- reklama.

Doplňkovou součástí je sektor **Správa a podpora kulturních činností**, zahrnující ústřední orgány státní správy (Ministerstvo kultury ČR a jeho vybrané příspěvkové organizace), veřejnou správu a odborné a servisní organizace.

Vymezení kulturních oblastí podle klasifikace CZ-NACE se liší podle jejich povahy. V některých případech je oblast jednoznačně vymezena jediným oddílem klasifikace CZ-NACE, například kulturní oblast Rozhlas a TV zahrnuje pouze subjekty spadající pod oddíl 60 (Rozhlasové a televizní vysílání) této klasifikace, zatímco většina ostatních oblastí je vymezena pomocí kombinace několika skupin činností této klasifikace nebo jejich částí. Podrobné vymezení jednotlivých kulturních oblastí podle CZ-NACE je uvedeno v příloze 1 této publikace.

3.3 Použité datové zdroje

Základem pro sestavení účtu kultury je kombinace resortních statistických zjišťování, celostátních podnikových šetření a administrativních datových zdrojů. Tato pluralita zdrojů umožňuje postihnout jak specifika řízené (veřejné) a neřízené (soukromé ziskové a neziskové) sféry, tak tržní výkonnost kreativních odvětví.

Resortní statistické zjišťování (Kult MK)

Primárním zdrojem pro Tradiční a umělecký sektor je soustava statistických výkazů Kult (MK). Toto zjišťování probíhá každoročně v rámci Programu statistických zjišťování podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Garantem zjišťování je Ministerstvo kultury ČR, výkonným orgánem je Oddělení statistiky kultury Národního institutu pro kulturu (NIK). Výkazy pokrývají základní fyzickou kulturní infrastrukturu.

Pro rok 2024 byla využita data z celkem 12 specifických výkazů, kterými byly Kult (MK) 1-01 (scénické umění), 5-01 (periodický tisk), 12-01 (knihovny), 14-01 (muzea a galerie), 15-01 (neperiodické publikace), 17-01 (památky), 18-01 (vydavatelé), 19-01 (výstavní činnost a architektura), 22-01 (multifunkční zařízení), 23-01 (festivaly), 24-01 (státní památková péče) a 25-01 (hudební tělesa).

Statistiky ČSÚ

V oblastech audiovizuálního, mediálního a kreativního sektoru jsou ekonomická data čerpána z šetření Českého statistického úřadu:

- **Strukturální podniková statistika (výkaz P 5-01)**, která poskytuje detailní údaje o aktivitách a výkonnosti tržních subjektů v členění podle CZ-NACE. Sleduje klíčové ukazatele jako příjmy, výdaje, investice a počet zaměstnanců.
- **Statistické zjišťování neziskových institucí (výkaz NI 1-01)** je zaměřeno na ekonomické chování spolků, nadací či církví (sektor S.15). Tento zdroj je zásadní pro vyčíslení objemu dobrovolnické práce, který v posledních letech vykazuje výrazný nárůst.

Podniková strukturální statistika ČSÚ (*Structural Business Statistics*) sleduje ekonomické činnosti právnických a fyzických osob s využitím klasifikace CZ-NACE a čerpá z ročního výkazu ČSÚ P 5-01 a z administrativních zdrojů. Tento datový zdroj slouží primárně pro statistické zachycení audiovizuálního a mediálního sektoru a kreativního sektoru. Podniková strukturální statistika přínosná zejména proto, že dokáže zachytit vybrané činnosti až na úrovni tříd, tj. ve čtyřmístném členění klasifikace CZ-NACE. Podniková strukturální statistika neobsahuje data o neziskových organizacích, jejichž činnost je však pro některé oblasti kultury stěžejní.

Výkazem P 5-01 jsou obesílány právnické osoby a fyzické osoby podnikající na základě Živnostenského zákona, zapsané v Obchodním rejstříku (účtující ze zákona v soustavě podvojného účetnictví). Základní zpravodajskou jednotkou průmyslové statistiky je podnikatelský subjekt, tj. právnická nebo fyzická osoba, která má postavení podnikatele. Fyzické osoby (nezapsané v obchodním rejstříku) nejsou počínaje rokem 2010 předmětem žádného statistického šetření a výsledky za tyto subjekty jsou modelovány na základě údajů z administrativních zdrojů dat (informací z GFŘ: daň z příjmu a daň z přidané hodnoty, údaje z ČSSZ: registr pojištěnců). Historické údaje do roku 2009 byly založeny na přímém zjišťování prostřednictvím výkazu P 4-01.

Systém Národních účtů představuje soubor informací o ekonomické aktivitě na území daného státu, popisuje vnitřní vazby a také vztahy se zahraničím. Údaje jsou sestavovány dle metodiky ESA 2010. Pro tuto publikaci jsou využívány především pro odhad výdajů na konečnou spotřebu domácností na kulturu. Výdaje domácností vycházejí ze sběru dat v rámci statistiky rodinných účtů, a to v tzv. národním pojetí. Skládají se z útrat rezidentů v tuzemsku i v zahraničí za výroby a služby v oblasti kultury. Pro vymezení oblasti kultury byla použita Klasifikace individuální spotřeby podle účelu (CZ-COICOP), která je českou verzí mezinárodního standardu COICOP 2018.

Výběrové šetření pracovních sil (Labour Force Survey) doplňuje pro sledování statistiky zaměstnanosti údaje z *Podnikové strukturální statistiky*. Toto šetření v soukromých domácnostech od respondentů nejen zjišťuje, v jaké ekonomické oblasti pracují (dle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE), ale také sleduje, jaké konkrétní povolání vykonávají (dle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO). Tedy nejen že víme, zda respondent pracuje v podniku, který svou převažující ekonomickou činností spadá do oblasti kultury (např. je zaměstnán ve vydavatelství), ale také, jaké

konkrétní zaměstnání tam vykonává (např. redaktor, řídicí pracovník či personalista). Omezení tohoto šetření pro statistiku kultury spočívá v práci se čtyřmístným členěním kategorií CZ-ISCO a CZ-NACE. Takto podrobné údaje jsou však založené na velmi malém vzorku respondentů a mohou meziročně kolísat. Výhodou tohoto zdroje je však jeho schopnost zachytit údaje o kulturních pracovnících v oblastech, které nespádají do kulturních odvětví (např. novinářská profese pro firemní časopis ocelářské firmy), a naopak „ne-kulturní“ profese v kulturních odvětvích (např. účetní v rozhlasu).

Veřejné rozpočty a administrativní zdroje

Data o financování kultury z veřejných zdrojů jsou čerpána přímo z informačních systémů státní správy:

- **Integrovaný informační systém Státní pokladna** poskytuje službu Datový katalog, který slouží k identifikaci výdajů podle odvětvového a druhového členění (vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů). Sleduje se rozpočtová soustava zahrnující státní rozpočet a rozpočty územních samosprávných celků (6 254 obcí a 13 krajů) a dobrovolných svazků obcí,
- **mimorozpočtové fondy** do účtu kultury jsou zahrnuty výdaje Státního fondu audiovize (transformovaného v roce 2025 ze Státního fondu kinematografie) a Státního fondu kultury.

Položky druhového členění a paragrafy odvětvového členění veřejných rozpočtů, které vstupují do identifikace výdajů na kulturu, jsou uvedeny v přílohách 2 a 3 této publikace.

Doplňkové zdroje

V oblastech, které nejsou pokryty standardním výkaznictvím, se využívají data externích zdrojů a vlastní doplňková šetření. Údaje o počtech kin a jejich regionálním rozložení poskytuje Státní fond audiovize, zatímco agregovaná data o návštěvnosti a tržbách kin pocházejí od Unie filmových distributorů zveřejněná na webu. Pro oblast správy a podpory jsou využívány výroční zprávy a účetní závěrky odborných a servisních organizací, kterými jsou např. NIK (v roce 2024 NIPOS a IDU), NPÚ nebo NÚLK.

3.4 Sledované ukazatele

V účtu kultury jsou sledovány následující ekonomické ukazatele za subjekty s převažující činností v oblastech vymezených jako kulturní podle klasifikace CZ-NACE (viz vymezení sektorů a oblastí kultury v předchozí kapitole).

Zaměstnanost a mzdy

Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách je počítán jako aritmetický průměr průměrného počtu zaměstnanců v jednotlivých měsících sledovaného roku. Zahrnuje všechny zaměstnance v pracovním poměru ke sledovanému subjektu, včetně zaměstnanců se zkrácenými, dočasnými či sezónními úvazky. Mezi tyto zaměstnance jsou tak zařazeni i zaměstnanci, kteří v sledovaných subjektech vykonávají i jinou činnost než kulturní.

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců (FTE) představuje přepočet průměrného evidenčního počtu zaměstnanců podle délky jejich pracovních úvazků na zaměstnavatelem stanovenou plnou pracovní dobu. Jeden FTE se tak rovná jednomu roku práce na plný pracovní úvazek. Přístupy se napříč oblastmi a poskytovateli kulturních služeb mohou napříč oblastmi lišit.

Průměrná hrubá měsíční mzda na jednu přepočtenou osobu zahrnuje veškeré pracovní příjmy zaměstnanců, zejména základní mzdy, osobní příplatky, prémie, odměny, podíly na výsledcích hospodaření a náhrady mzdy, zúčtované podle platných mzdových a platových předpisů.

Údaje o zaměstnanosti v jednotlivých sektorech a oblastech kultury jsou primárně zachyceny ukazatelem průměrného přepočteného ročního počtu zaměstnanců (ukazatel FTE). Tento ukazatel se však omezuje pouze na zaměstnance a nezahrnuje údaje o podnikatelích, pracovnících na dohody mimo hlavní pracovní poměr, dodavatelských vztahů fyzických osob a dobrovolnících. Tyto údaje jsou sledovány od roku 2024 nově pomocí výkazu Kult (MK).

Metodika sběru dat o pracovní síle mimo hlavní pracovní poměr se opírá o evidenci unikátních fyzických osob a objemu jimi vykonané práce ve třech kategoriích, kterými jsou **dohody o provedení práce (DPP), dohody o pracovní činnosti (DPČ) a jiné smluvní vztahy** s fyzickými osobami (např. OSVČ, smlouvy o dílo či licenční smlouvy). U všech těchto skupin platí princip, že každá fyzická osoba se v rámci jednoho zařízení započítává do statistiky pouze jednou, bez ohledu na počet uzavřených smluv či opakování činnosti v průběhu roku. Zatímco u DPP a DPČ jsou sledovány osoby pracující v zákonných limitech (max. 300 hodin ročně, resp. polovina týdenní pracovní doby), u ostatních smluvních vztahů s fyzickými osobami se vykazuje také celkový počet odpracovaných hodin. Ten se stanovuje primárně ze znění smluv a faktur, případně pomocí kvalifikovaného odhadu založeného na zpětném výpočtu z ceny služby vůči obvyklé hodinové sazbě v oboru nebo na základě analogie k výkonu vlastních zaměstnanců. Tento přístup umožňuje přesně vyčíslit i celé úvazky (FTE).

Příjmy a výdaje

Celkové příjmy zahrnují veškeré finanční prostředky získané subjekty s převažující činností v oblasti kultury ve sledovaném roce, a to bez ohledu na jejich zdroj a účel použití. V metodice Satelitního účtu kultury jsou chápány jako protistrana výdajů a zahrnují jak tržní, tak netržní zdroje financování kulturní činnosti. Celkové příjmy tvoří:

- příjmy z vlastní kulturní činnosti (tržby za vlastní výkony),
- provozní a investiční dotace a příspěvky,
- ostatní příjmy (např. dary, příjmy z prodeje majetku, úvěry a půjčky).

Tržby za vlastní výkony představují příjmy z prodeje vlastních výrobků a služeb vzniklých primárně prostřednictvím kulturní činností sledovaných subjektů. V rámci *tradičního a uměleckého sektoru* zahrnují zejména vybrané vstupné a příjmy z prodeje doprovodných kulturních služeb a prodaného zboží. U *audiovizuálního a mediálního sektoru* jde především o tržby z vydavatelské činnosti, vysílání a distribuce audiovizuálního obsahu a z licenčních a reklamních příjmů a u *kreativního sektoru* příjmy z architektonické, projektové, designérské a reklamní činnosti.

Provozní a investiční dotace představují složku finančních příjmů, která umožňuje realizaci kulturních aktivit, jež nejsou plně kryty tržními tržbami. Podle účelu se člení na provozní, určené na krytí běžných nákladů spojených s hlavní činností subjektu, a investiční, které slouží k pořízení či rozvoji dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Z hlediska původu jsou sledovány prostředky z veřejných rozpočtů (státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí, státní fondy) i zdroje z nestátní sféry, zahrnující sponzoring a dary od právnických či fyzických osob. Tyto finanční toky se dále klasifikují na domácí (pocházející ze zdrojů v rámci ČR) a zahraniční, u nichž je sledována

zejména podpora z rozpočtu Evropské unie a ostatní mezinárodní prostředky pocházející ze zemí mimo EU.

Celkové výdaje zahrnují veškeré provozní (běžné) a investiční (kapitálové) výdaje vynaložené subjekty s převažující činností v oblasti kultury ve sledovaném roce, bez ohledu na zdroj jejich financování.

Provozní výdaje zahrnují osobní náklady, výkonovou spotřebu a ostatní neinvestiční náklady.

Osobní náklady zahrnují veškeré požitky zaměstnanců, osob na dohodu o provedení práce nebo dohodu o činnosti, včetně příjmů společníků a členů družstev ze závislé činnosti, odměny členům orgánů společností a náklady na zákonné i ostatní sociální pojištění.

Mzdy bez ostatních osobních nákladů (OON) zahrnují všechna peněžítá plnění (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářském výsledku a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům v evidenčním počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů. Nezahrnují plnění v souvislosti s dohodami o provedení práce nebo o činnosti a odměny členům orgánů společností, tedy plnění osobám, které nejsou zahrnuty v průměrném evidenčním počtu zaměstnanců.

Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb zahrnuje:

- **náklady na energie**, tj. platby za elektřinu, plyn, teplo, klimatizaci, pohonné hmoty, vodné a stočné,
- **náklady na materiál** (kancelářské a úklidové prostředky, technický materiál, kostýmy, rekvizity a další materiál pro uměleckou, audiovizuální či jinou kulturní činnost jako je nákup knih) a
- **náklady na služby**, tj. například nájemné, cestovné, pohoštění, opravy a údržbu, propagaci a marketing (náklady na tisk programů, letáků, reklamu, správu webových stránek a sociálních sítí), technické a organizační zajištění akcí (náklady na ozvučení, osvětlení, dopravu děl, pojištění výstav nebo hostování umělců), nákup práv k filmům, divadelním hrám nebo hudebním dílům, nákup kulturních služeb (restaurování, konzervace atd.), autorské honoráře umělcům a autorům a ostatní služby (IT služby, školení, konzultační, poradenské, právní a účetní služby, ostraha, úklid, dopravné atd.)

Investiční výdaje zahrnují výdaje, které subjekty s převažující činností v oblasti kultury vynaložily na pořízení dlouhodobého majetku (koupí, vytvořením vlastní činností, nabytím práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti). Tyto investic se člení na:

- **investice do dlouhodobého hmotného majetku (DHM)**, které zahrnují:
  - pořízení pozemků, budov a staveb včetně jejich technického zhodnocení a rekonstrukce (oprava, modernizace, rekonstrukce kulturních památek, divadelních sálů, muzejních prostor, knihoven, nákup či výstavba nových nemovitostí),
  - pořízení technologií nebo výměna zastaralého nebo opotřebovaného vybavení (např. nákup nového jevištního vybavení, digitalizačních technologií, IT infrastruktury nebo zabezpečovacích systémů, nákup nového audiovizuálního vybavení apod.),
  - nákup uměleckých děl a sbírek (akvizice nových uměleckých děl, historických předmětů exponátů do muzejních či galerijních sbírek, nákup vzácných tisků do knihoven atd) a

- pořízení ostatního dlouhodobého movitého hmotného majetku, tj. například strojů, přístrojů, zařízení, dopravních prostředků a dalšího technického vybavení
- **investice do dlouhodobého nehmotného majetku (DNM), tj. např. pořízení nového** softwaru, výrobně technických poznatků (know-how), předmětů duševního vlastnictví atd.

Základní odvozené (poměrové) ukazatele

Příjmová soběstačnost je podíl příjmů z vlastní činnosti (tržby vstupného, prodej služeb, výrobků či zboží, pronájem vlastních prostor atd.) vůči celkovým příjmům. Vyjadřuje nezávislost subjektu s převažující kulturní činností na veřejných rozpočtech a jiných druzích dotací.

Podíl příjmů na HDP je podíl celkových provozních příjmů subjektů s převažující kulturní činností k celkovému hrubému domácímu produktu. Na rozdíl od čistého podílu na tvorbě HDP, který měří pouze nově vytvořenou přidanou hodnotu, zahrnuje podíl příjmů i hodnotu vstupů nakoupených z jiných odvětví.

Makroekonomické ukazatele

Produkce vyjadřuje hodnotu výrobků a služeb vytvořených rezidentskými jednotkami ve sledovaném období a oceňuje se v základních cenách.

Mezispotřeba zahrnuje hodnotu výrobků a služeb spotřebovaných v průběhu výrobního procesu a oceňuje se v kupních cenách.

Hrubá přidaná hodnota (HPH) je rozdílem mezi produkcí a mezispotřebou (náklady na materiál, energie a služby) a vyjadřuje nově vytvořenou hodnotu před odečtením spotřeby fixního kapitálu. Tento ukazatel nejlépe říká, jak kultura přispívá k tvorbě HDP.

Disponibilní zdroje jsou souhrnným ukazatelem důležitým pro pochopení celkové finanční síly kultury a odhalení toho, kdo konkrétně provoz a rozvoj daného odvětví financuje. Zatímco *Tradiční a umělecký sektor* vyžaduje pro zachování veřejné služby významný podíl prostředků z veřejných rozpočtů, *Kreativní sektor* je téměř výhradně financován tržním výkonem subjektů.

Neekonomické ukazatele za vybrané kulturní zařízení

Návštěvnost kulturních zařízení je počet fyzických návštěv vybraných kulturních zařízení zjišťovaných prostřednictvím výkazu Kult (MK). Napříč druhy kulturních zařízení se může metodika vykazování fyzických návštěv mírně lišit.

Počet kulturních zařízení kvantifikuje fyzické jednotky kulturních zařízení (subjekty). Pokud kulturní zařízení disponuje vícero budovami v rámci jedné instituce, je ve statistice vykázáno jako jedno kulturní zařízení, tzn. pobočky nejsou zohledněny.

3.5 Metodické limity satelitního účtu kultury

Limitem aktuálnosti účtu kultury pro případné rozhodovací procesy je nevyhnutelné časové zpoždění. Účet je metodicky svázán s definitivní verzí národních účtů ČSÚ, která se uzavírá s odstupem 18 až 24 měsíců po konci referenčního roku. V praxi to znamená, že v roce 2026 je pracováno s finálními daty za rok 2024. V podmínkách dynamického vývoje ekonomiky (vysoká inflace, energetická krize) může toto zpoždění zkreslovat vnímání reality – statistika totiž zachycuje stav, který již mohl být překonán pozdější ekonomickou realitou. Účet kultury slouží primárně jako nástroj pro dlouhodobé plánování a hodnocení strukturálních trendů.

Dalším limitujícím prvkem je závislost na klasifikaci CZ-NACE, která není primárně navržena pro specifika kultury. Mnohé kulturní aktivity jsou skryty v širších kategoriích (např. maloobchod se starožitnostmi vs. běžné vetešnictví, nebo specifické IT služby pro herní průmysl vs. obecný software). Přestože probíhá proces čištění registrů v rámci mapování kulturních a kreativních odvětví, zůstává problematické přesné zachycení segmentu živnostníků a mikrosubjektů. Tito aktéři často operují na pomezí více oborů a jejich ekonomický přínos bývá podhodnocen, protože standardní podnikové statistiky u malých jednotek pracují s matematickými dopočty z výběrových souborů, které nemusí plně postihnout specifika lokálních kulturních ekosystémů.

Účet kultury je kompilací dat s různou mírou statistické významnosti. Zatímco údaje o veřejných výdajích (IIS Státní pokladna) mají téměř absolutní spolehlivost, data o spotřebě domácností nebo dobrovolnické práci vycházejí z výběrových šetření, která jsou zatížena subjektivitou respondentů a výběrovou chybou. Pro dosažení stability v údajích o zaměstnanosti z výběrových šetření je nezbytné používat tříleté klouzavé průměry. To sice data zlepšuje a činí trend srozumitelnějším, ale zároveň to tlumí schopnost statistik zachytit náhlé strukturální zlomy v počtu pracovníků v konkrétním roce.

4 Základní ekonomické údaje podle sektorů a oblastí kultury

Celkové příjmy subjektů s převažující činností v kultuře dosáhly v roce 2024 hodnoty 379,7 mld. Kč. To znamenalo meziroční nárůst o 10 % a oproti roku 2019 dokonce o 45 %. Přestože tyto příjmy v letech 2021 až 2024 nominálně meziročně rostly, jejich růst byl po zohlednění inflace podstatně nižší. Například v porovnání s rokem 2019 při využití cenového deflátoru HDP, který eliminuje inflační znehodnocení v rámci celé ekonomiky, vzrostly celkové příjmy subjektů s převažující činností v kultuře za pět let o necelých 10 %. Jde o výrazně nižší nárůst než výše uvedený nominální o 45 %.

Míra příjmové soběstačnosti (tržby za vlastní výkony/celkové příjmy) byla v roce 2024 rovna 84 %. Jde o stejnou hodnotu jako v roce 2019. Nejnižší byla v sledovaném období let 2019 až 2024 v roce 2020 (80 %).

Přepočtený počet zaměstnanců (FTE) v kulturních odvětvích vzrostl meziročně o 2,7 % na 87,2 tis. celých ročních pracovních úvazků v roce 2024. Na celkovém počtu zaměstnanců v Česku se ti, kteří pracovali v subjektech s převažující činností v kulturních odvětvích podíleli 2,2 % v porovnání s 2,0 % v roce 2019.

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců v kulturních odvětvích vzrostla meziročně o 3,6 % na 40 602 Kč v roce 2024. Při započtení nárůstu spotřebitelských cen ale jejich mzda reálně vzrostla jen o 0,8 %. I díky vysoké inflaci v letech 2022 a 2023, došlo v těchto letech k propadu reálných mezd zaměstnanců v kultuře. Pracovníci v kultuře si reálně za svou mzdu nebo plat v roce 2024 koupili o 12,2 % méně zboží a služeb než před pěti lety. Mzdy pracovníků v kultuře tak nadále rostly pomalejším tempem v porovnání s průměrnými mzdami české ekonomiky. V roce 2019 byli zaměstnanci v kulturních odvětvích odměňováni na úrovni 95 % průměrné mzdy v Česku v porovnání s 89 % v roce 2024.

Při pohledu na provozní výdaje v kulturních odvětvích, které v roce 2024 dosáhly 350,4 mld. Kč, je nezbytné sledovat jejich vnitřní strukturu. Položkou, která představovala největší část výdajů kulturních subjektů, byla spotřeba materiálu, energií, zboží a služeb. Tato složka v roce 2024 představovala 60 % všech provozních nákladů a vykazovala největší nárůst o 48 % oproti roku 2019. Naproti tomu osobní náklady v tomto období vzrostly o 34 %. Zatímco v roce 2019 tvořily osobní náklady 20 % provozních výdajů, v roce 2024 se jejich podíl snížil na 18,5 %. Hodnoty naznačují strukturální podfinancování lidské práce v kultuře. Míra tohoto jevu se liší napříč jednotlivými sektory a oblastmi kultury.

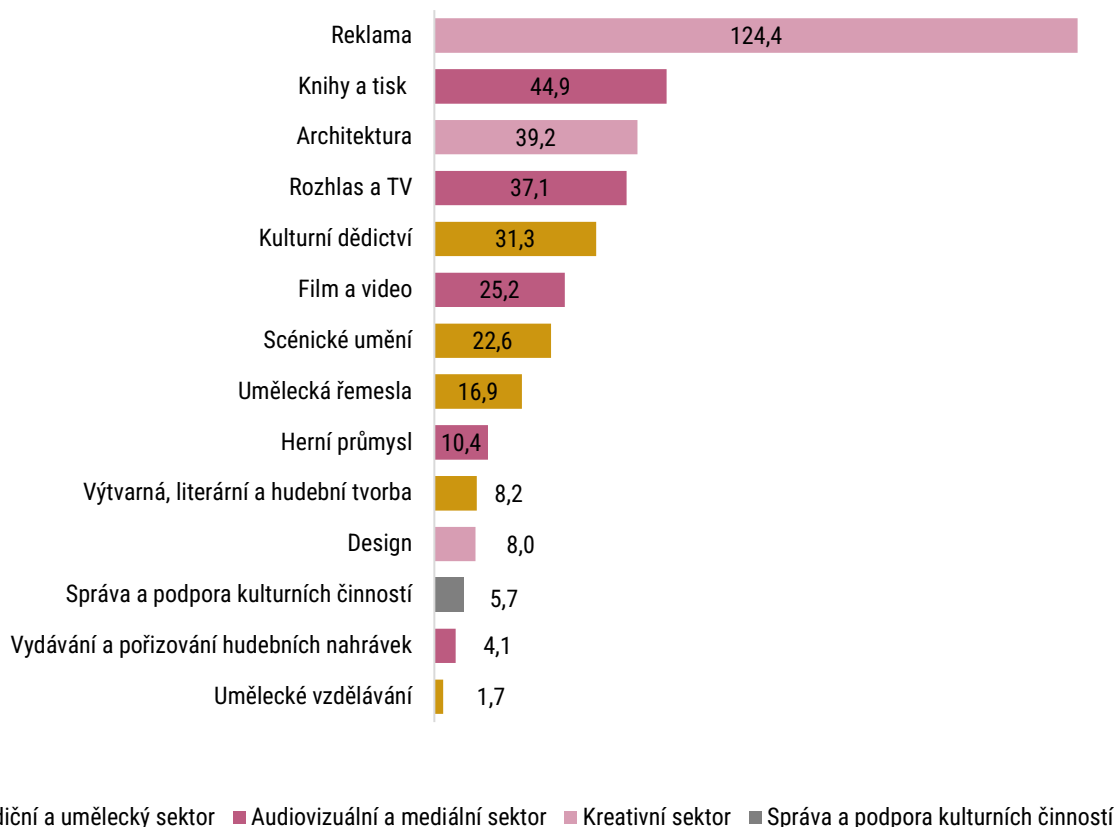
Investiční výdaje v roce 2024 dosáhly hodnoty 25,4 mld. Kč, to představuje meziroční nárůst o 37 % a 46 % oproti roku 2019. Pokud je však tento výsledek očištěn o inflaci převedením na stálé ceny roku 2019, je zřejmé, že reálná investiční kapacita kultury vzrostla za pět let pouze o 10 %. V časové řadě byl nárůst koncentrován téměř výhradně do roku 2024. Přestože tedy do kultury nominálně proudí mnohem větší objemy peněz na nákup dlouhodobého majetku, jejich skutečná schopnost modernizovat infrastrukturu je kvůli vysokým cenám vstupů jen mírně nad úrovní roku 2019.

4.1 Příjmy subjektů s převažující činností v kultuře

Jak je uvedeno výše, celkové příjmy subjektů s převažující činností v kultuře dosáhly v roce 2024 hodnoty 379,7 mld. Kč. Z tohoto celku 21 % připadalo na Tradiční a umělecký sektor, 32 %

na Audiovizuální a mediální sektor, 45 % na Kreativní sektor a 1 % na Správu a podporu kulturních činností. Vůbec největší samostatnou oblastí byla oblast Reklamy s hodnotou příjmů 124,3 mld. Kč tvořící třetinu všech příjmů v kultuře, viz graf 1.

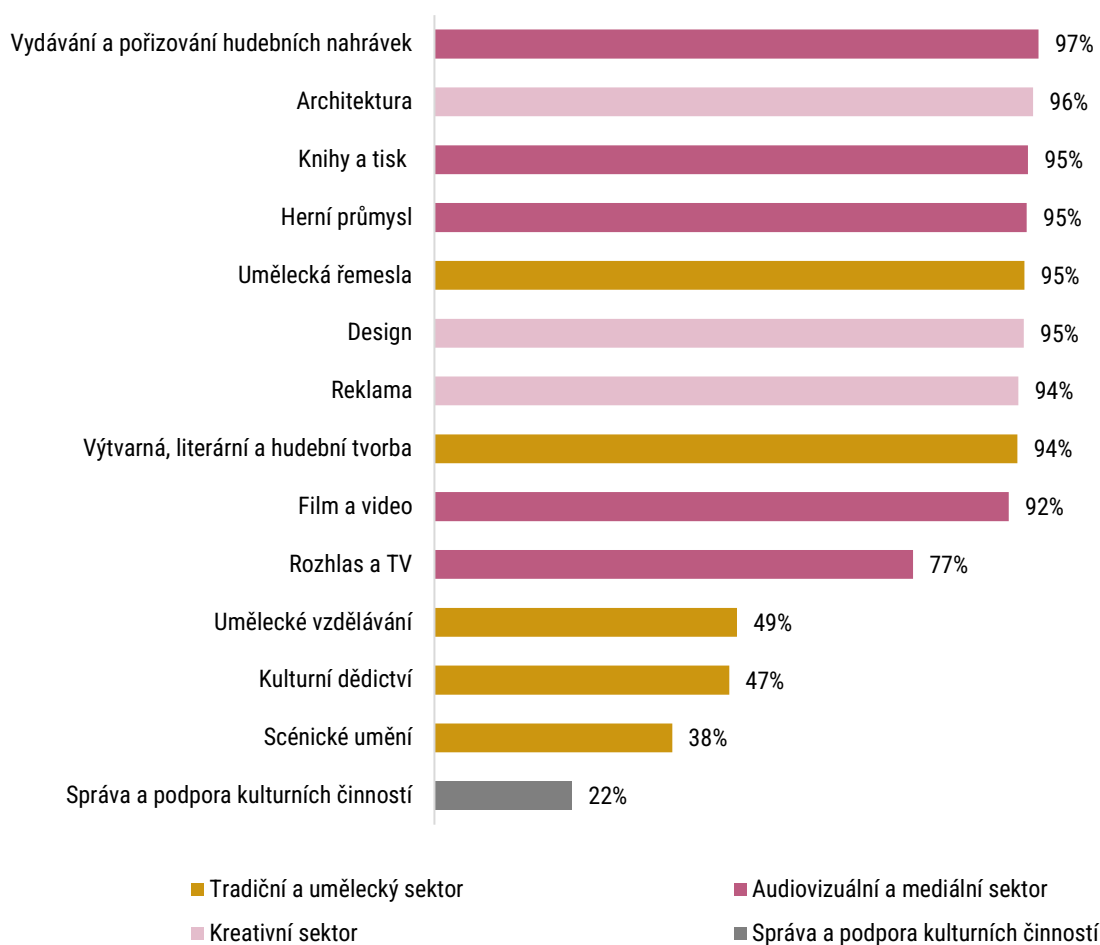
Graf 1 Příjmy subjektů s převažující činností v kultuře podle oblastí v roce 2024 (mld. Kč)

Zdroj: NIK, ČSÚ

V roce 2024 dosáhly tržby za vlastní výkony, které zahrnují například příjmy z prodeje vstupenek, výrobků, zboží a služeb subjektů s převažující činností v oblasti kultury 319,7 mld. Kč. Podíl těchto vlastních příjmů k celkovým příjmům dosáhl v kulturních odvětvích průměrně 84 %. Tento ukazatel vyjadřuje příjmovou soběstačnost čili nezávislost na jiných zdrojích jako jsou kupříkladu příspěvky a dotace z veřejných rozpočtů. Míra soběstačnosti byla u Tradičního a uměleckého sektoru na 60 %, u Audiovizuálního a mediálního sektoru na 89 % a v Kreativním sektoru na 94 %. Celkově nejvyšší míru soběstačnosti vykazují oblasti kultury s tržně orientovanou činností, viz graf 2.

Graf 2 Míra příjmové soběstačnosti subjektů s převažující činností v kultuře podle oblastí v roce 2024 (%)

Zdroj: NIK, ČSÚ

4.2 Subvence subjektům s převažující činností v kultuře

Vlastní struktura subvencí, tj. dotací, grantů, příspěvků nebo jiných druhů podpory, v roce 2024 ukazuje, že dominantní část provozních dotací (přes 86 %) směřovala do Tradičního a uměleckého sektoru, zejména do oblastí Kulturního dědictví a Scénického umění. Naproti tomu Kreativní sektor (Architektura, Design a Reklama) vykazoval téměř zanedbatelnou potřebu čerpání dotací.

Struktura dotací podle úrovně zdroje naznačuje, že kultura získává dotace v oblasti provozu i investic především z domácích veřejných rozpočtů, které pokrývaly 94 % všech subvencí. Zahraniční zdroje měly malou roli v Tradičním a uměleckém sektoru, kde tvořily necelé 1 % provozních prostředků (přičemž většinu z nich představovaly dotace EU).

Investiční dotace v kultuře tvořily pouze zhruba 10 % celkového objemu podpor. U investic byla zřetelná role rozpočtu EU – v Tradičním a uměleckém sektoru byla míra čerpání evropských prostředků přes 90 % ze všech zahraničních investičních dotací.

Rozvoj infrastruktury je úžeji spjat s evropskými programy, zatímco běžný provoz zůstal dokrýván z domácích veřejných rozpočtů. Výsledná data také podporují model, kde veřejný sektor

prostřednictvím přímých dotací primárně zabezpečuje provoz tradiční kulturní infrastruktury, zatímco činnost kulturních a kreativních odvětví je ponechán na běžných tržních mechanismech.

4.3 Výdaje subjektů s převažující činností v kultuře

Celkové výdaje subjektů s převažující činností v kultuře v roce 2024 dosáhly 350,4 mld. Kč. Pokud porovnáme tyto výdaje s Hrubým domácím produktem, tak tento poměrový ukazatel vzrostl z 4,5 % v roce 2019 na 4,7 % v roce 2024.

Struktura těchto výdajů ukazuje, že osobní náklady v hodnotě 65 mld. Kč tvořily v roce 2024 necelou pětinu (19 %) všech výdajů subjektů s převažující činností v oblasti kultury. Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb ve výši 210,3 mld. Kč představovala 60 % z provozních výdajů těchto subjektů. Mezi jednotlivými sektory panovala rozdílná situace. V Tradičním a uměleckém sektoru se osobní náklady podílely z necelé jedné třetiny (32 %) na celkových provozních výdajích. V Audiovizuálním a mediálním sektoru dosáhl v roce 2024 podíl osobních nákladů na celkových provozních výdajích 16 % a v Kreativním sektoru 13 %.

Celkové investiční výdaje dosáhly v kulturních odvětvích v roce 2024 výše 25,4 mld. Kč. Z toho tvořilo 66 % (16,6 mld. Kč) výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a zbylých 34 % (8,7 mld. Kč) na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku. Tradiční a umělecký sektor měl tento poměr 86:14, Audiovizuální a mediální sektor 31:69 a Kreativní sektor 90:10.

Při výše příjmech uvedených v kapitole 4.1 dosahoval hospodářský výsledek kladných hodnot, a to 29,3 mld. Kč. Nejvíce se na tomto výsledku podílel Kreativní sektor se ziskem 17,1 mld. Kč a dále pak Audiovizuální a mediální sektor (8,6 mld. Kč) a Tradiční a umělecký sektor (2,2 mld. Kč).

4.4 Lidské zdroje subjektů s převažující činností v kultuře

V této podkapitole jsou rozlišovány údaje podle zdrojů dat, a to ze statistických zjišťování Kult (MK), SBS a NI a doplnkově také pomocí Výběrového šetření pracovních sil.

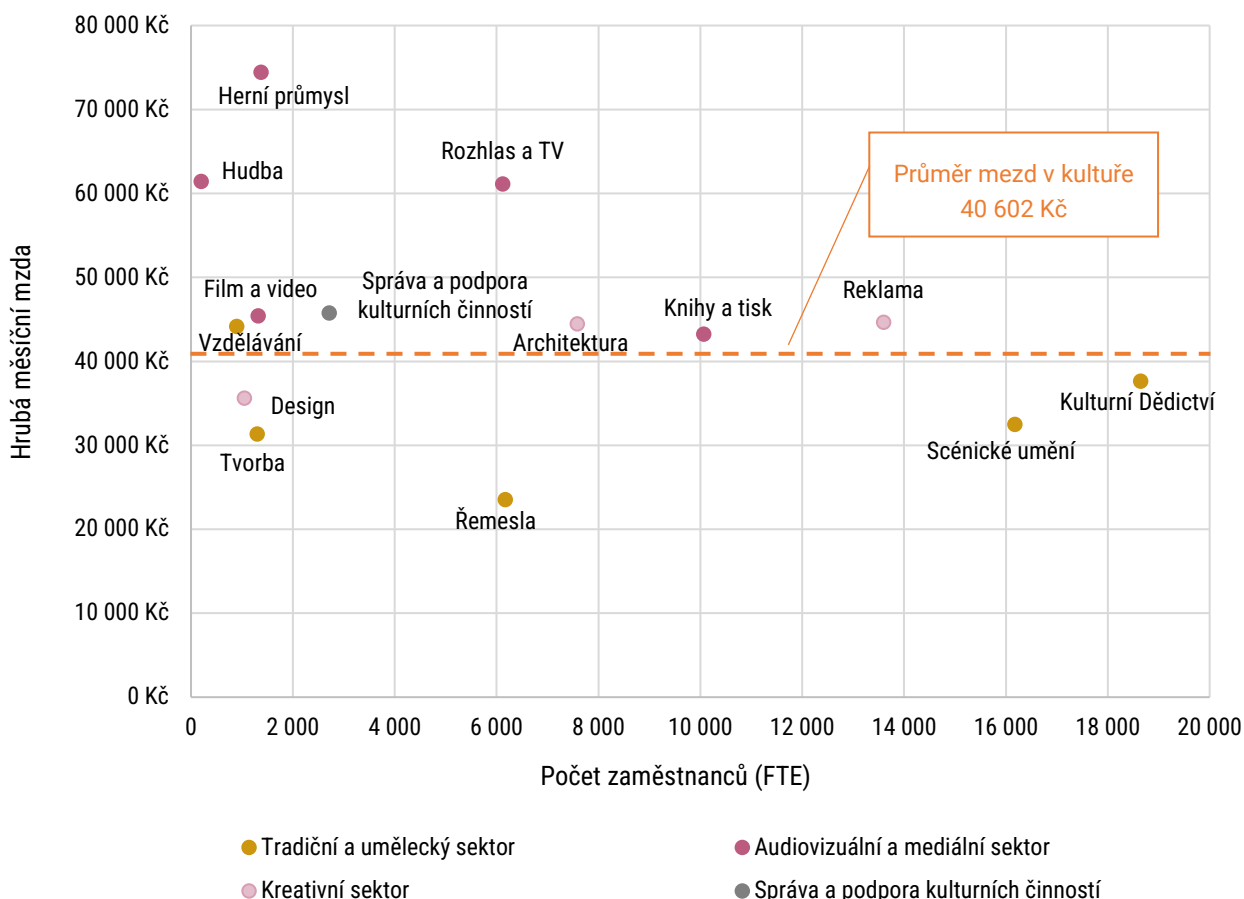
Zaměstnanci organizací s převažující ekonomickou činností v kultuře

V organizacích s převažující činností v kultuře pracovalo v roce 2024 celkem 128,5 tis. fyzických osob. V přepočtu na celé roční úvazky to činilo 87 tis. přepočtených osob (FTE). Mzdové náklady dosáhly 42,5 mld. Kč a průměrná hrubá měsíční mzda 40 602 Kč.

Tradiční a umělecký sektor zaměstnával 50 % všech přepočtených zaměstnanců (FTE) v kultuře, Audiovizuální a mediální sektor 22 %, Kreativní sektor 25 % a Správa a podpora kulturních činností 3 %. Průměrná měsíční hrubá mzda v Tradičním a uměleckém sektoru činila 33 629 Kč a dosahovala 83 % průměru mezd v kultuře. Naproti tomu mzdy v Audiovizuálním a mediálním sektoru byly zaznamenány ve výši 51 540 Kč a dosahovaly tak 127 % průměru celé kultury. V Kreativním sektoru to bylo 44 141 Kč, což činilo 109 % průměru kultury. V oblasti Správy a podpory kulturních činností to bylo 113 % při 45 732 Kč měsíční mzdy. Podrobněji viz následující graf 3.

Počet dobrovolníků za rok 2024 dosáhl výše 44,5 tis. fyzických osob, které věnovaly 422 tis. hodin svého času bezúplatné práci v kultuře. Přičemž 99 % dobrovolnické práce bylo realizováno v tradičním a uměleckém sektoru, z toho 56 % v oblasti Kulturního dědictví a 35 % ve Scénickém umění – především festivalů.

Graf 3 Přepočtený počet zaměstnanců a průměrná měsíční hrubá mzda podle oblastí v roce 2024

Zdroj: NIK, ČSÚ

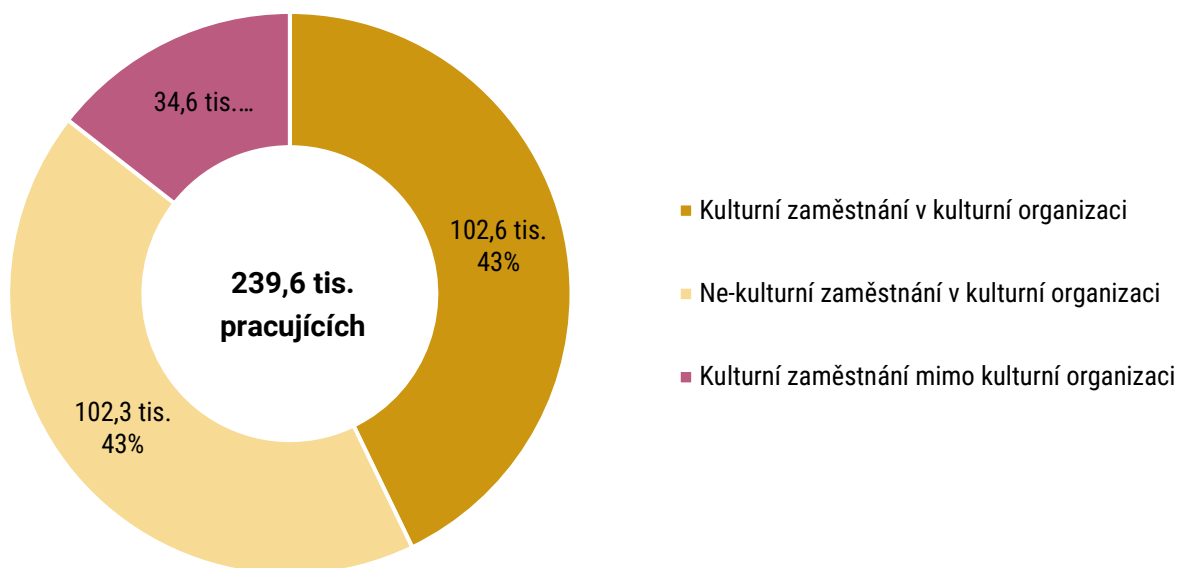
Výběrové šetření pracovních sil

Toto šetření v domácnostech, které provádí ČSÚ, rozšiřuje pohled na zaměstnanost v kultuře o instituce s převažující jinou než kulturní činností a dále o zapojení podnikatelů, popř. jejich rodinných příslušníků. Určité omezení spočívá ve skutečnosti, že neposkytuje údaje o finančních nákladech vynaložené práce a o počtu dobrovolných pracovníků.

Celkový rozsah pracovního zapojení v kulturních aktivitách (včetně institucí ne-kulturního zaměření) zahrnoval v roce 2024 přibližně 239,5 tis. osob. Z tohoto počtu bylo 90,9 tis. podnikatelů. Ze zbývajících počtu 148,7 tis. osob bylo 120 tis. osob zaměstnáno na plný pracovní úvazek a 28,5 tis. osob na úvazek částečný či formou dohody o pracovní činnosti nebo pracovali jako pomáhající rodinní příslušníci.

Výsledky uvedeného šetření umožňují rozčlenit osoby zaměstnané v kultuře podle charakteru povolání a typu instituce s kulturní či ne-kulturní převažující činností. Z celkového počtu 239,5 tis. pracujících osob jich v jiných, než kulturních institucích pracovalo 34,6 tis., tj. přibližně 14,4 % (např. designer v automobilovém průmyslu). Ze zbývajících počtu 205 tis. pracovníků kulturních institucí jich vykonávalo 102,6 tis. povolání kulturního charakteru (např. zpěváci, herci). Povolání ne-kulturního zaměření (administrativa, IT profese atd.) v kulturních institucích vykonávalo 102,3 tis. osob, tj. přibližně 42,7 % ze všech pracovníků v kultuře.

Graf 4 Počet pracujících osob v kultuře, tříletý klouzavý průměr za období 2023 až 2025

Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření pracovních sil

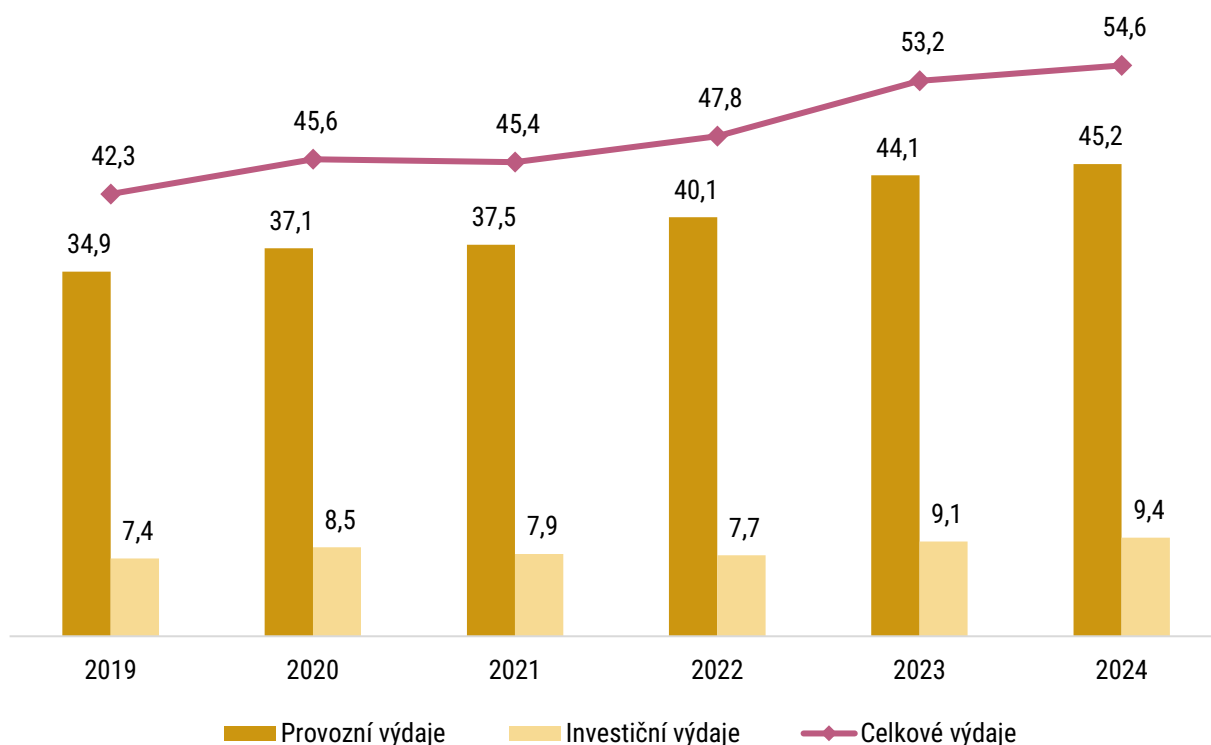
Jak je zřejmé, kulturní povolání nejsou soustředěna pouze do institucí, které získávají většinu příjmů z kulturních aktivit. Z celkového počtu těch, jejichž náplň práce má kulturní obsah (137,2 tis. osob), jich pracovalo v kulturní organizaci zhruba jen 74,8 %.

Postihnout váhu kultury v ekonomice z pohledu rozsahu zaměstnanosti není snadné. Přepočtený počet zaměstnanců v kultuře (podle výkazu NIK) představuje zhruba 2,2 % z počtu zaměstnanců pracujících v celé ekonomice. Podle VŠPS v roce 2024 pracující v subjektech s převažující činností v kultuře (tedy zaměstnanci, podnikatelé, osoby pracující na vlastní účet či pomáhající rodinní příslušníci) představovali 3,9 % z celkového počtu zaměstnaných v ČR. Pokud bychom k institucím s převažující kulturní činností připočetli i pracovníky kulturních profesí mimo oblast kultury, došli bychom k podílu 4,6 % osob pracujících v kultuře z celkového počtu pracujících.

5 Financování kultury z veřejných rozpočtů

Celkové výdaje na kulturu z veřejných rozpočtů dosáhly v roce 2024 výše 54,6 mld. Kč, což bylo o 2,8 % více než v roce 2023. Z celkových výdajů 82 % výdajů tvořily provozní (běžné) výdaje a zbývajících 18 % bylo alokováno na investice (kapitálové výdaje). V přepočtu na jednoho obyvatele ČR bylo v roce 2024 z veřejných rozpočtů na kulturu vydáno 5 007 Kč. Vývoj od roku 2019 představuje následující graf 5, kde lze sledovat mírně rostoucí trend výdajů s průměrným ročním tempem 5 % na kulturu narušený propadem v roce 2021 (meziroční pokles o 1 %).

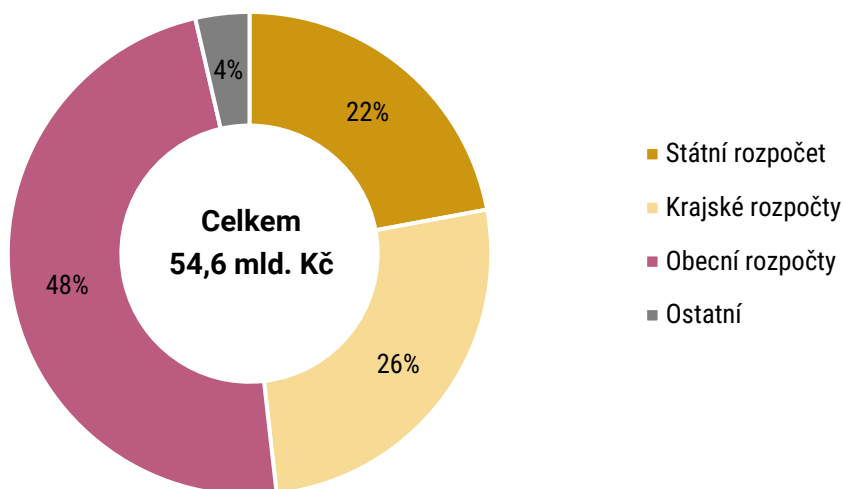
Graf 5 Výdaje z veřejných rozpočtů na kulturu v letech 2019–2024 (mld. Kč)

Zdroj: Státní pokladna

Téměř polovina všech výdajů byla v roce 2024 realizována z obecních rozpočtů a více než čtvrtina z rozpočtů samosprávných krajů. 22 % výdajů z veřejných rozpočtů na kulturu mělo původ ve státním rozpočtu. To dokládá vysokou decentralizaci zabezpečování veřejných kulturních služeb v ČR. V objemu těchto výdajů byly výdaje státních fondů a dobrovolných svazků obcí spíše okrajovou záležitostí. Ty jsou v následujícím grafu 6 souhrnně označeny jako ostatní.

Graf 6 Výdaje z veřejných rozpočtů na kulturu podle úrovně rozpočtu v roce 2024

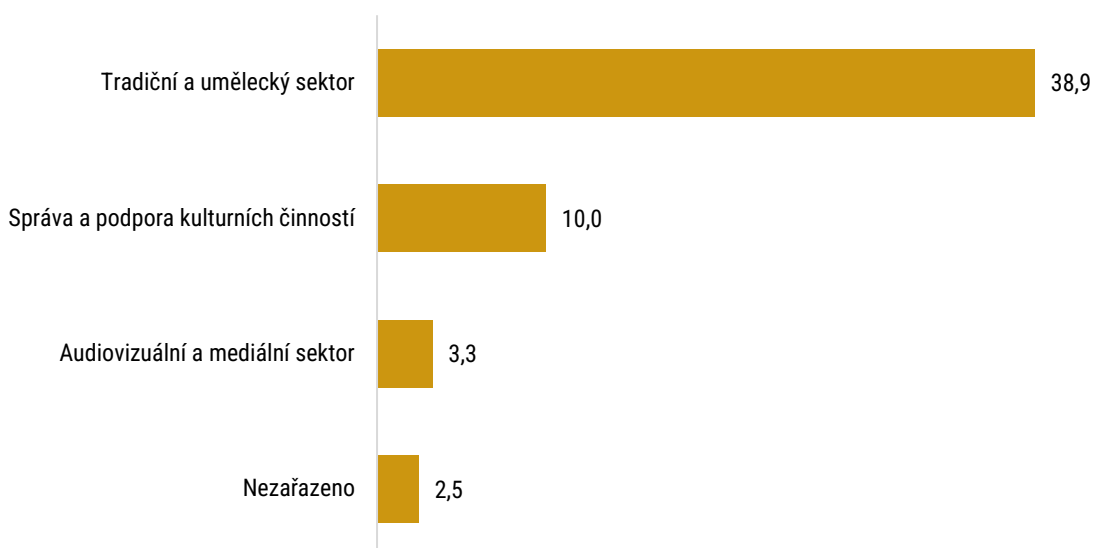

Zdroj: Státní pokladna. Pozn.: kategorie Ostatní zahrnuje SFK, SFA a DSO

5.1 Výdaje z veřejných rozpočtů podle sektorů

Z více než 54 mld. Kč vydaných z veřejných rozpočtů téměř 39 mld. Kč putovalo do Tradičního a uměleckého sektoru, 3,3 mld. Kč bylo alokováno do Audiovizuálního a mediálního sektoru, 10 mld. Kč do Správy a podpory kulturních činností a 2,5 mld. Kč nebylo možné spolehlivě zařadit do konkrétní oblasti.

Graf 7 Výdaje veřejných rozpočtů podle sektorů kultury v roce 2024 (mld. Kč)

Zdroj: Státní pokladna

Pohled na jednotlivé sektory ukazuje, že v roce 2024 v **Tradičním a uměleckém sektoru**, jež tvoří výdajovou většinu, bylo 49 % výdajů alokováno do oblasti Kulturní dědictví, 30 %, do Scénického umění a 20 % do Uměleckého vzdělávání, které je tvořeno především základními uměleckými školami a konzervatořemi. Struktura se liší v porovnání státního rozpočtu s územními rozpočty. Stát směřuje většinu výdajů (74 %) v tomto sektoru na Kulturní dědictví, kraje zase vynakládaly 57 % prostředků na Umělecké vzdělávání a v menší míře (39 %) na Kulturní dědictví. Obce alokovaly veřejné finance převážně na Scénická umění (53 %) a na Kulturní dědictví (47 %).

Menšinu veřejných výdajů na kulturu v roce 2024 tvořil **Audiovizuální a mediální sektor** (6 %), kde byly prostředky alokovány především do oblasti Filmu a videa (73 %). Státní rozpočet většinou rozděluje prostředky z 54 % rovněž do oblasti Filmu a videa, podobně i kraje (46 %). Ve srovnání s tím obce vynakládaly nejvíce prostředků do oblasti Knih a tisku (42 %). V tomto sektoru byly nezanedbatelné výdaje Státního fondu kinematografie. Tyto výdaje tvořily 78 % výdajů do oblasti Film a video z veřejných rozpočtů.

5.2 Výdaje ze státního rozpočtu na kulturu

Výdaje ze státního rozpočtu na kulturu byly realizovány především prostřednictvím kapitoly Ministerstvo kultury. Výdaje zahrnují i ostatní kapitoly státního rozpočtu, které podle odvětvového členění vykázaly výdaje na kulturu.

V roce 2024 dosáhly tyto výdaje celkové výše 12 mld. Kč. Provozní výdaje, primárně určené na chod státních příspěvkových organizací, mezi které se řadí velké kulturní instituce jako je např. Národní divadlo nebo Národní muzeum, na kulturní aktivity nebo dotační programy, tvořily 10,4 mld. Kč (87 %). Investiční výdaje byly ve výši 1,6 mld. Kč (13 %).

Podíl státních výdajů na kulturu² byl ve výši 0,61 % všech výdajů státního rozpočtu v roce 2024. Na jednoho obyvatele stát vydal za rok 2024 celkem 1 106 Kč.

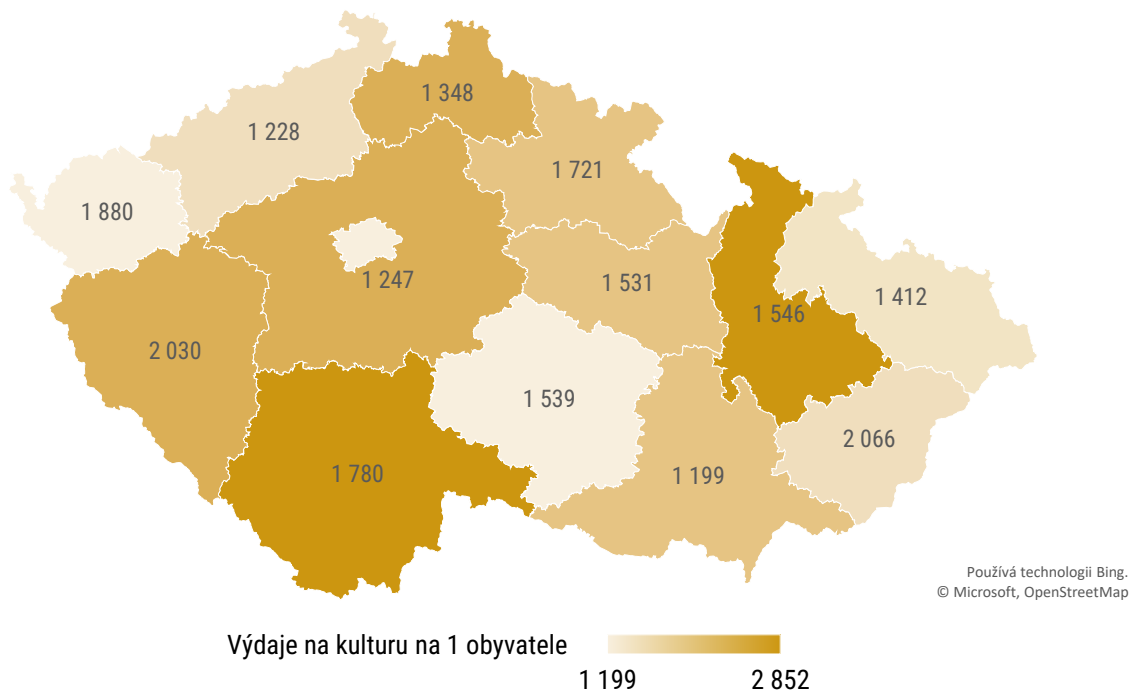
5.3 Výdaje z rozpočtů krajů na kulturu

Kraje jsou zpravidla zřizovateli někdejších okresních muzeí, krajských a vědeckých knihoven, uměleckých škol a konzervatoří a provozují také řadu památek nebo divadel. Rovněž poskytují prostředky na kulturní aktivity prostřednictvím široké palety dotačních programů.

Výdaje z krajských rozpočtů dosáhly v roce 2024 výše 14,3 mld. Kč., přičemž 12,6 mld. Kč (88 %) bylo určeno na provozní výdaje a 1,7 mld. Kč na investice (12 %). V absolutní míře nejvíce prostředků vynakládaly populačně největší kraje, a to Středočeský (1,9 mld. Kč), Moravskoslezský (1,7 mld. Kč) a Jihomoravský (1,5 mld. Kč). Data nezahrnují hlavní město Prahu, jež je dle metodiky Státní pokladny zahrnuto do výdajů z rozpočtů obcí

V relativním vyjádření, tj. v přepočtu na jednoho obyvatele daného kraje, byla situace odlišná. Relativně nejvíce prostředků vynaložil kraj Zlínský (2 066 Kč), Plzeňský (2 030 Kč) nebo Karlovarský (1 880 Kč). Průměrná částka za všechny kraje byla ve výši 1 308 Kč. Distribuci relativních výdajů představuje následující mapa č. 1.

Mapa 1 Výdaje z rozpočtů krajů na kulturu na jednoho obyvatele v roce 2024 (Kč)

Zdroj: Státní pokladna

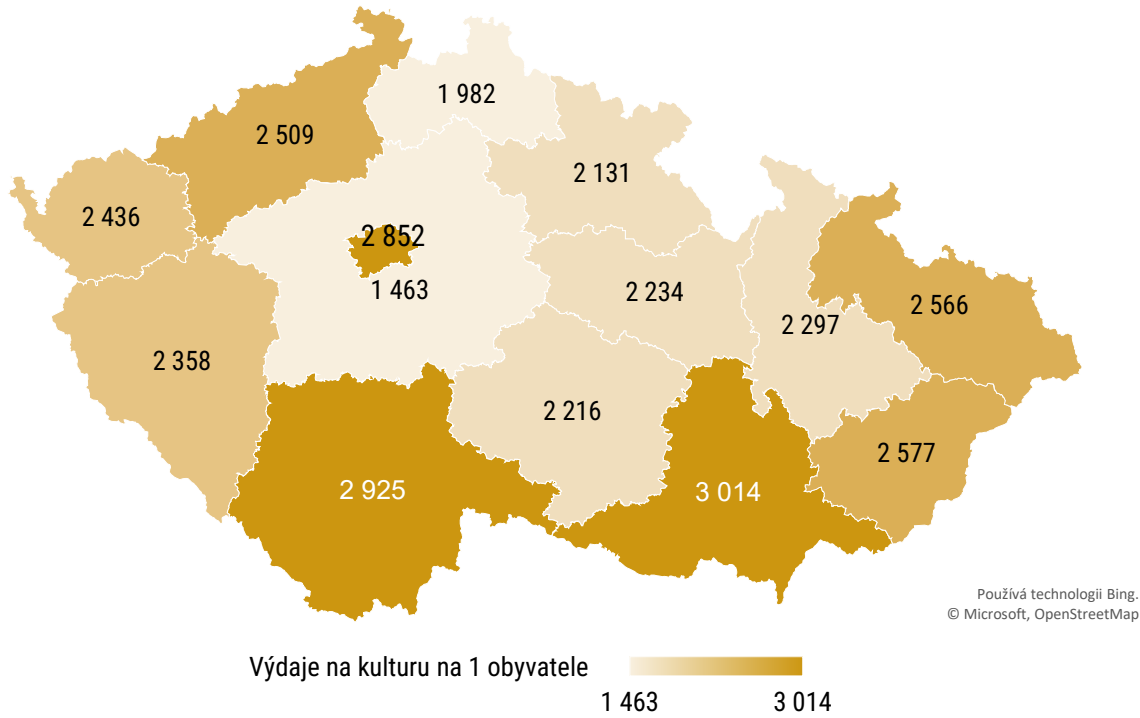
5.4 Výdaje z rozpočtů obcí na kulturu

Díky vysoké míře decentralizace kultury (viz výše) patří obce mezi vůbec největší garanty a mnohdy i přímé poskytovatele veřejných kulturních služeb. Jsou zřizovateli divadel, knihoven, kulturních domů, lokálních muzeí nebo také vlastními pořadateli festivalů a různorodých kulturních akcí (prostřednictvím kulturních odborů svých úřadů) a poskytovateli dotací. Vydávají také obecní periodika a nezřídka i knihy.

Celková výše výdajů z obecních rozpočtů dosáhla v roce 2024 hodnoty 26,3 mld. Kč, přičemž 20,5 mld. Kč (78 %) bylo určeno na provoz a 5,9 mld. Kč (12 %) na investice. Zcela dominantní bylo ve výdajích hlavní město Praha, které v roce 2024 alokovalo do kultury téměř 4 mld. Kč. Úhrnem více než 3 mld. Kč alokovaly do kultury obce na území Moravskoslezského nebo také Jihomoravského kraje.

V přepočtu na jednoho obyvatele krajů byla opět situace odlišná. Průměrně nejvíce na jednoho obyvatele vynaložily obce v Jihomoravském kraji (3 014 Kč), obce na území Jihočeského kraje (2 925 Kč) a také hlavní město Praha (2 852 Kč). Průměrná hodnota za všech 6 254 obcí byla ve výši 2 413 Kč. Rozdělení přepočtených výdajů představuje následující mapa č. 2.

Mapa 2 Výdaje z rozpočtů obcí na kulturu na jednoho obyvatele v roce 2024 (Kč)

Zdroj: Státní pokladna

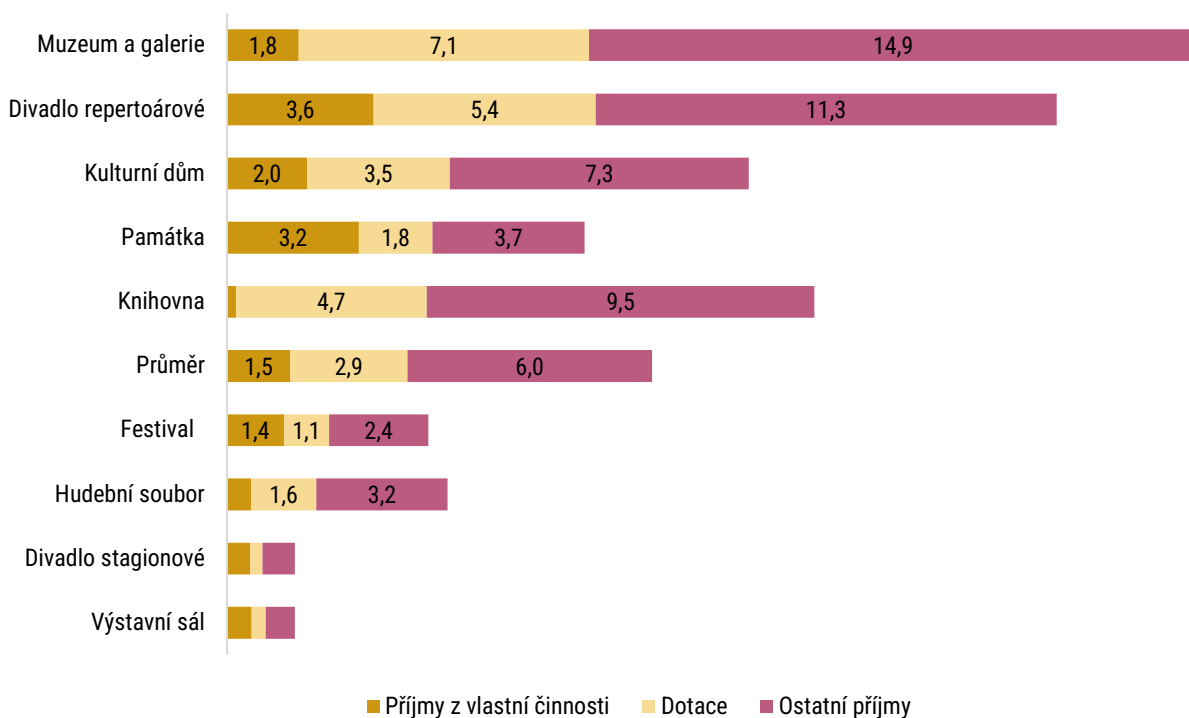
6 Údaje za vybraná kulturní zařízení

Národní institut pro kulturu jménem Ministerstva kultury ČR provádí rezortní statistické zjišťování ve smyslu zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Prostřednictvím [výkazů Kult \(MK\)](#) je dostupný detailnější vhled do ekonomiky subjektů tradiční kulturní infrastruktury v ČR – divadel, hudebních souborů, knihoven, kulturních domů nebo center, muzeí a galerií, památek, výstavních sálů a také festivalů.

V roce 2024 dosáhly příjmy těchto kulturních zařízení téměř 42 mld. Kč. Tržby za vlastní výkony činily necelých 14 mld. Kč. To představuje příjmovou soběstačnost v průměrné míře 33 %. Příjmová soběstačnost památek byla v roce 2024 na úrovni 63 % a u výstavních sálů 62 %. Stagionová divadla dosáhla soběstačnosti 54 %, podobně festivaly byly soběstačné z 51 %. Divadla s vlastním repertoárem byla v roce 2024 na úrovni 38 %. Kulturní domy dosáhly soběstačnosti 34 % a hudební soubory 27 %. Muzea a galerie vykazovaly soběstačnost ve výši 18 %. Nejmenší míru soběstačnosti vykazují dlouhodobě knihovny, které jsou nejčastěji organizačními složkami obcí, kde průměrná hodnota za rok 2024 byla na úrovni 4 %. Podrobněji viz následující graf 8.

Graf 8 Příjmy kulturních zařízení v roce 2024 (mld. Kč)

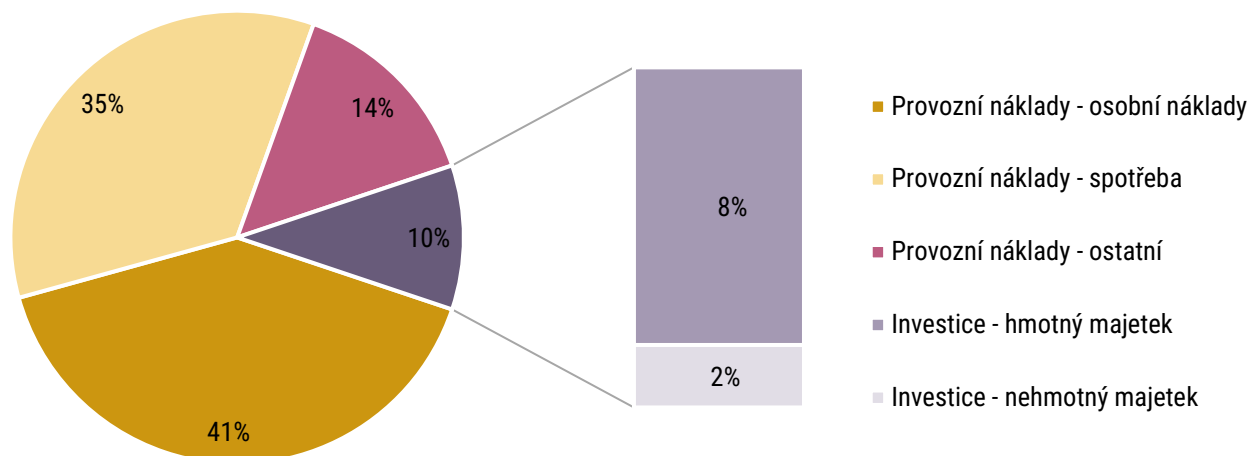

Zdroj: NIK

Provozní výdaje kulturních zařízení dosáhly výše 43 mld. Kč. V některých oblastech výdaje převýšily příjmy. To nastalo v oblastech repertoárových divadel (- 1,1 mld. Kč), hudebních souborů (- 0,2 mld. Kč), kulturních domů (- 0,3 mld. Kč). V široké škále nákladů většinu tvořily osobní náklady (průměrně 45 %) a spotřeba materiálu, energií a služeb (39 %). Osobní náklady byly dominantní u knihoven (64 %) a hudebních souborů (56 %), spotřební náklady byly významné u stagionových divadel (60 %), festivalů (67 %) nebo také u výstavních sálů (59 %).

Investiční výdaje kulturních zařízení byly v roce 2024 realizovány ve výši 4,9 mld. Kč, přičemž pořízení dlouhodobého hmotného majetku dosáhlo hodnoty 4 mld. Kč a investice do dlouhodobého nehmotného majetku byly zaznamenány ve výši 0,9 mld. Kč. Strukturu výdajů ukazuje následující graf 9.

Graf 9 Výdaje kulturních zařízení v roce 2024 (mld. Kč)

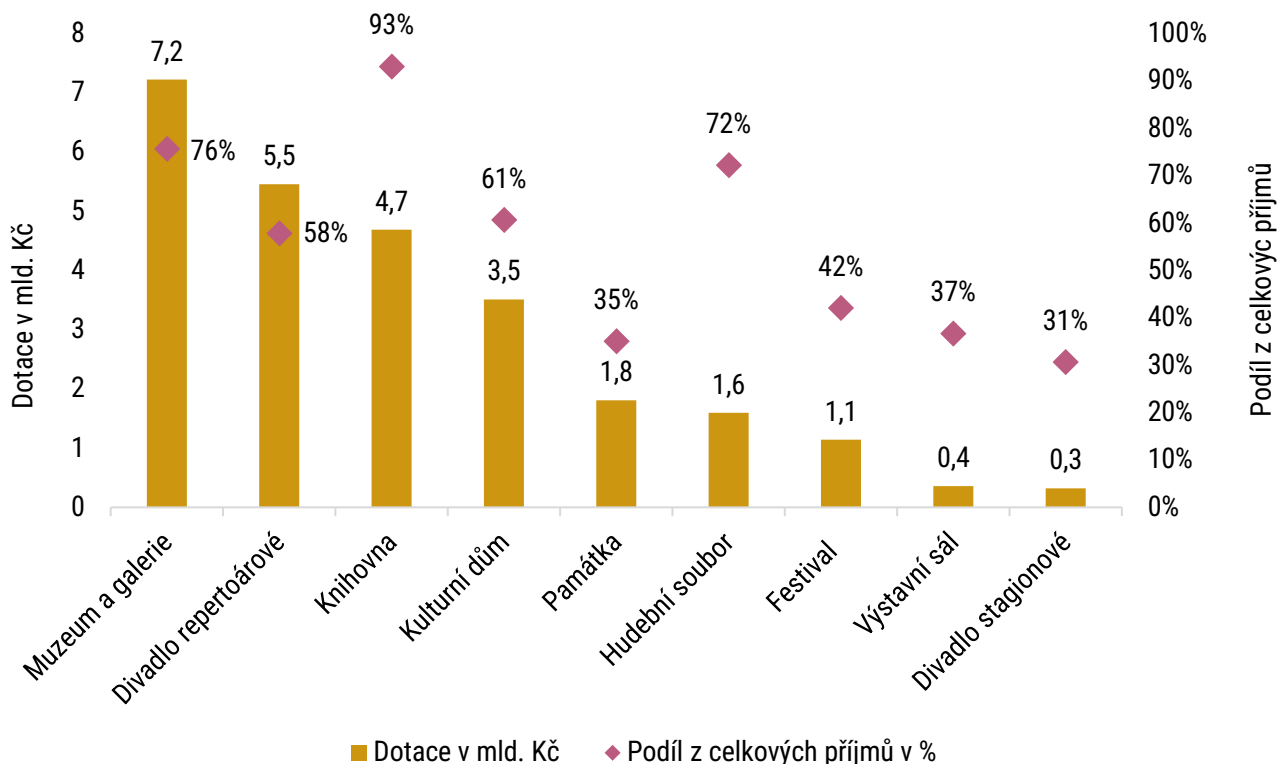

Zdroj: NIK

6.1 Dotace vybraným kulturním zařízením

V roce 2024 bylo vybraným kulturním zařízením poskytnuto 26,1 mld. Kč dotací na provozní účely, z toho 25,9 mld. Kč tvořily dotace domácí a 0,2 mld. Kč dotace zahraniční, z nichž většina měla původ v rozpočtu EU. Domácí dotace byly tvořeny z 31 % státními dotacemi, 21 % dotacemi krajskými a 45 % obecními. Zbývá 4 % představovala ostatní druhy dotací včetně darů a sponzorských příspěvků.

Graf 10 Provozní dotace kulturním zařízením v roce 2024 (mld. Kč)

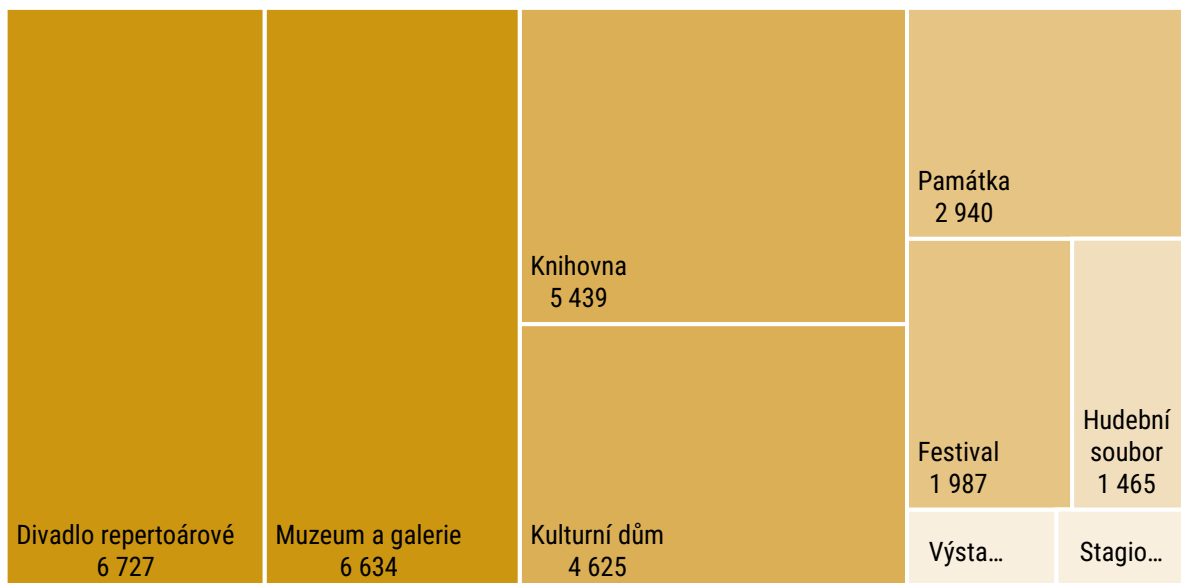
Zdroj: NIK

Investiční dotace vybraným kulturním zařízením, tedy dotace na pořízení dlouhodobého majetku, byly v roce 2024 ve výši 3,3 mld. Kč. Zahraniční investiční dotace tvořily pouze 0,2 mld. Kč, z toho většina byla z rozpočtů EU. Vzhledem k hodnotě celkových investičních výdajů sledovaných kulturních zařízení byly tyto investice kryty dotacemi z 89 %.

6.2 Lidské zdroje vybraných kulturních zařízení

Ve vybraných kulturních zařízeních pracovalo v roce 2024 celkem 76,5 tis. fyzických osob, které byly v součtu zaměstnány na 30,9 tis. plných úvazků (FTE). Nejvíce celých úvazků připadlo na repertoárová divadla a muzea a galerie (obě více než 6 tis.). Největší počet celých úvazků průměrně připadlo na jeden hudební soubor (40), repertoárové divadlo (19) a muzeum (14). Celkové počty přepočtených pracovníků jednotlivých druhů vybraných kulturních zařízení ukazuje následující graf 11.

Graf 11 Přepočtený počet zaměstnanců vybraných kulturních zařízení v roce 2024

Zdroj: NIK

Mzdové náklady dosáhly výše 13 mld. Kč. Z toho lze odvodit průměrnou hrubou měsíční mzdu ve výši 35 143 Kč (77 % průměrné mzdy v národním hospodářství). Viz následující graf 12.

Graf 12 Průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnanců vybraných kulturních zařízení v roce 2024 (Kč)

Zdroj: NIK

Nezanedbatelné množství zaměstnanců tvořily v roce 2024 také osoby zaměstnané na dohodu mimo hlavní pracovní poměr (DPP nebo DPČ). Těchto osob bylo v roce 2024 ve vybraných kulturních zařízeních zaměstnáno celkem 37,6 tis. a odpracovaly 5,8 mil. hodin, což odpovídá 2,8 tis. plným úvazkům (FTE). Nejčastěji byli tzv. „dohodáři“ zaměstnáváni u festivalů (13 042 osob) a kulturních domů (9 942 osob).

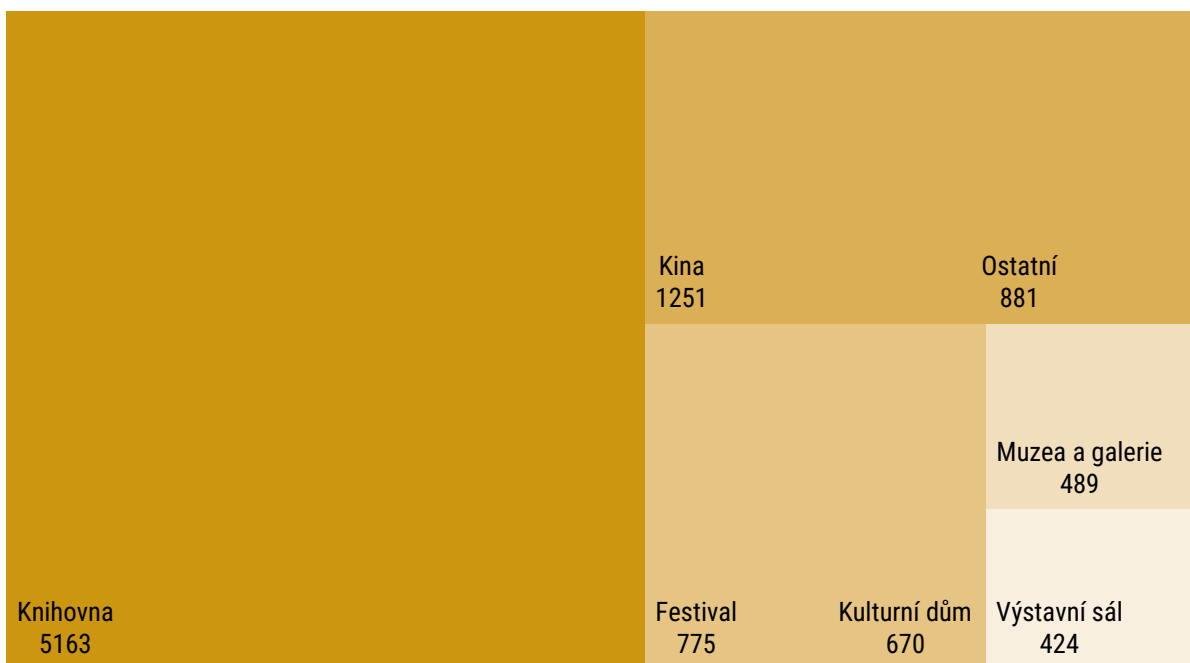
Smluvní spolupráce s fyzickými osobami (zpravidla OSVČ) byla v objemu 39,7 tis. osob, které odpracovaly 5,3 mil. hodin (ekvivalent 2,6 tis. úvazků). Nejčastěji se tento typ dodavatelských vztahů vyskytoval u festivalů (21 tis. osob).

Nelze opomenout také dobrovolníky, tedy osoby, které nezištně a bezúplatně věnují svůj čas a energii. Těch bylo zjištěno v roce 2024 celkem 33,8 tis. s odpracovanými 1,1 mil. hodin (ekvivalent 552 úvazků). Opět byli dobrovolníci nejčastěji u festivalů (22,5 tis. osob).

6.3 Počet kulturních zařízení

Celkově bylo v roce 2024 šetřeno pomocí statistického výkazu Kult (MK) 10 445 kulturních zařízení, to bylo o 369 zařízení více než v předcházejícím roce. Největší skupinou byly knihovny (5 163 knihoven) a kina (1 251 kin). Celkové počty jednotlivých druhů vybraných kulturních zařízení ukazuje následující graf 13.

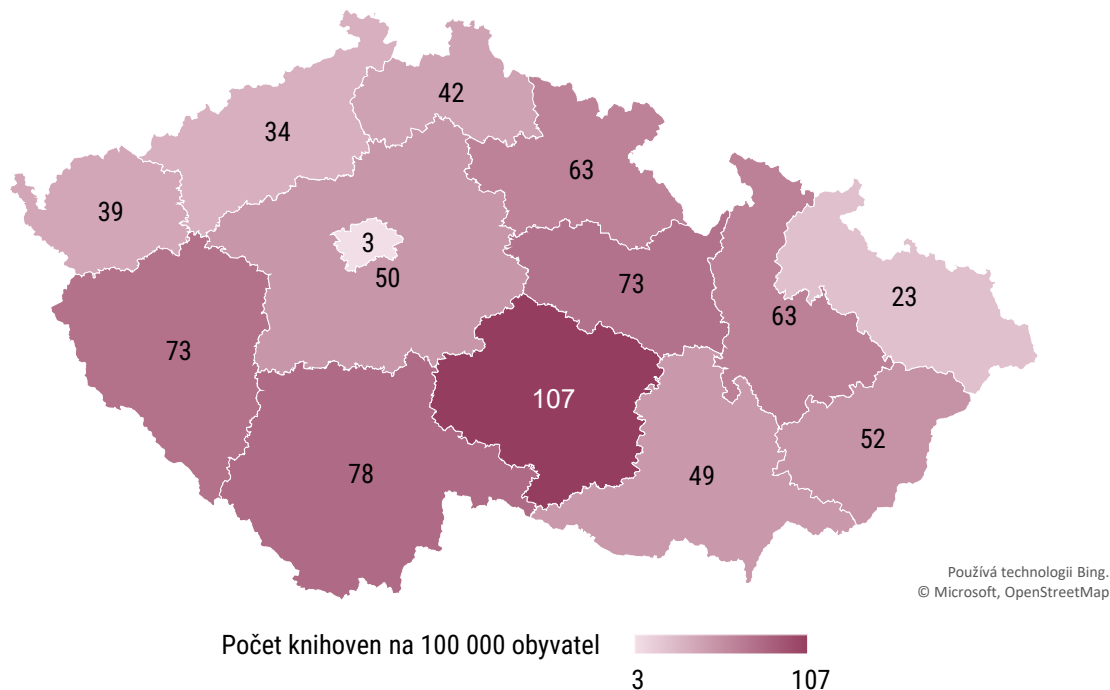
Graf 13 Počet vybraných kulturních zařízení v roce 2024

Zdroj: NIK, UFD, SFA, ČSÚ. Pozn.: Kategorie Ostatní zahrnuje památky, divadla a hudební soubory

Následující mapa 3 zobrazuje regionální distribuci knihoven v přepočtu na 100 tis. obyvatel daného kraje. Knihovny tvoří polovinu vybraných kulturních zařízení, jak bylo vidět na předchozím grafu. Největší relativní koncentraci bylo možné v roce 2024 najít v kraji Vysočina (107 knihoven na 100 tis. obyvatel). Naopak nejmenší byl relativní počet v hlavním městě Praze (3).

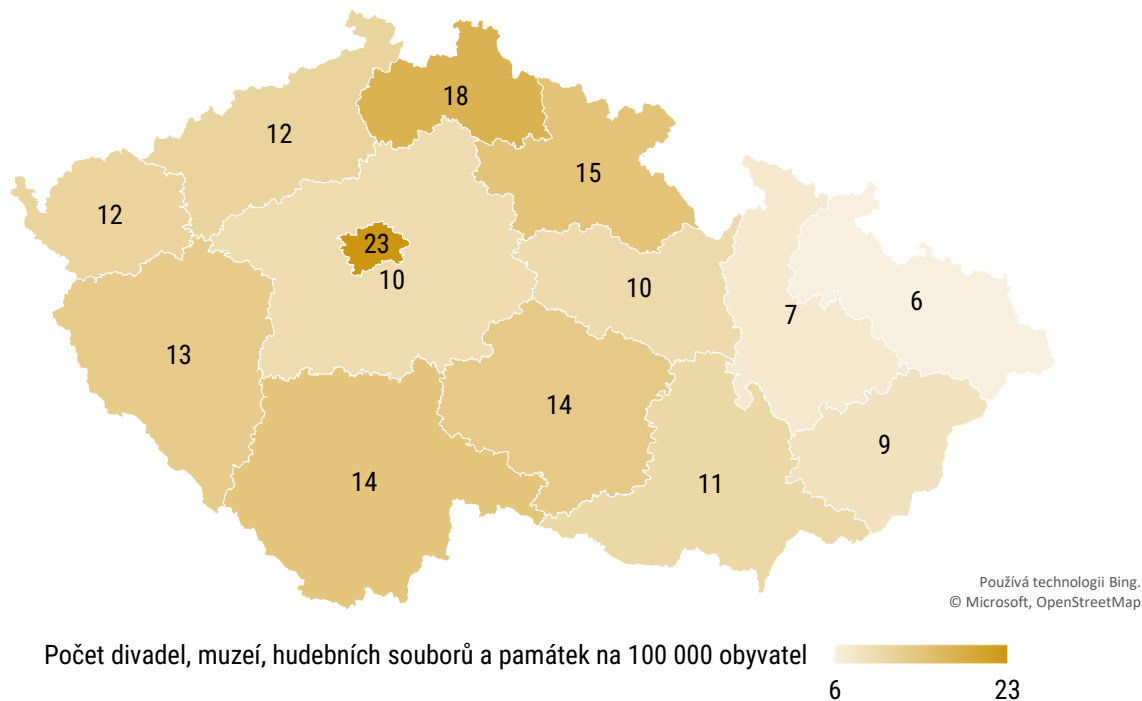
Mapa 3 Počet knihoven na 100 000 obyvatel kraje v roce 2024

Zdroj: NIK

Abstrakcí od nejpočetnější skupiny kulturních zařízení (knihoven) lze získat rozšířený pohled na relativní dostupnost kulturní infrastruktury vzhledem k velikosti populace daného území. Počet divadel, muzeí, památek a hudebních souborů v přepočtu na 100 tis. obyvatel území daného kraje, představuje mapa 4. Nejdostupnější byl tento typ kulturních zařízení v hlavním městě Praze (23 na 100 tis. obyvatel).

Mapa 4 Počet divadel, muzeí, památek a hudebních souborů na 10 000 obyvatel kraje v roce 2024

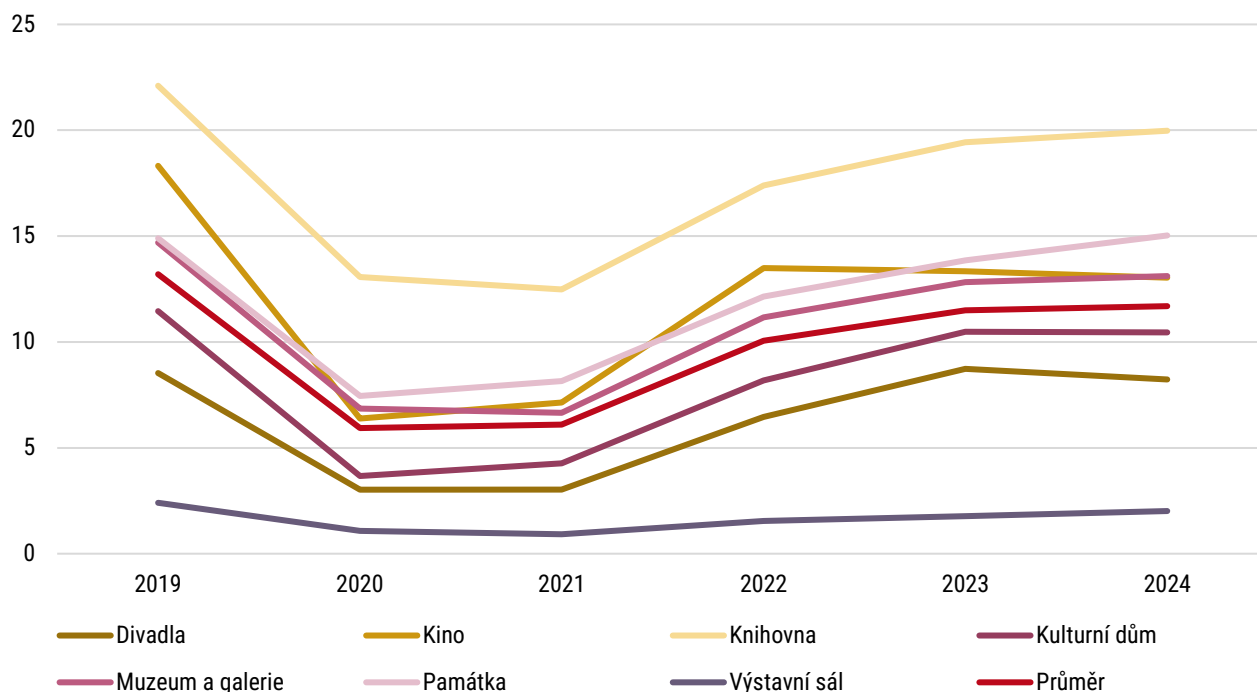
Zdroj: NIK

6.4 Návštěvnost vybraných kulturních zařízení

V roce 2024 dosáhla návštěvnost vybraných kulturních zařízení 86,1 mil. osob. To bylo o téměř dva miliony více než v předcházejícím roce. Nejčastěji lidé navštěvovali knihovny (20 mil. návštěv), památky (15 mil.), muzea a galerie (13 mil.) a kina (rovněž 13 mil.).

Následující graf 14 ukazuje vývoj návštěvnosti v časové řadě 2019-2024. U kulturních domů je patrný „covidový“ propad v roce 2020, který je společným znakem pro všechna sledovaná kulturní zařízení. U kulturních domů je zřejmá stagnace posledních dvou let. Jiná kulturní zařízení v návštěvnosti rostla (knihovny, památky, mírně také muzea a galerie a výstavní sály), divadla (souhrnně repertoárová a stagionová) a kina naopak v návštěvnosti klesala. Červeně je uveden průměr za všechna kulturní zařízení.

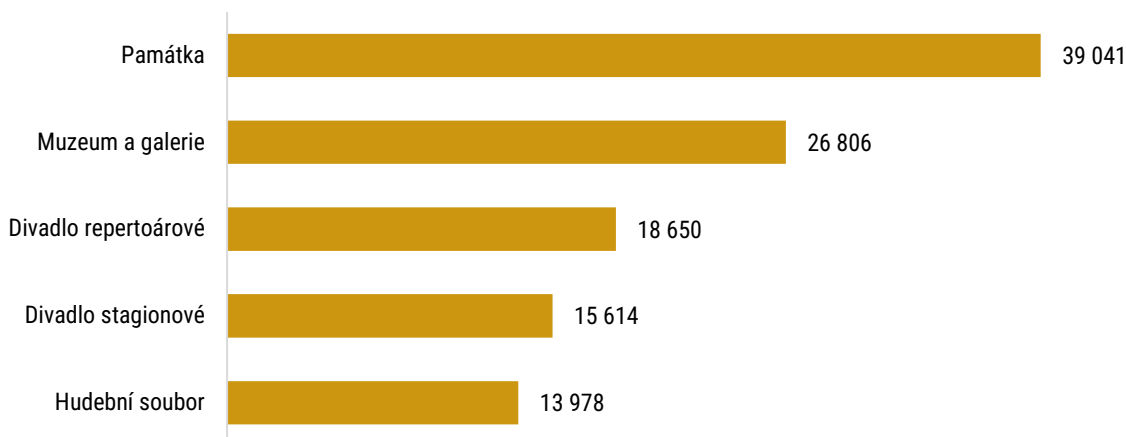
Graf 14 Návštěvnost vybraných kulturních zařízení (mil. osob)

Zdroj: NIK, UFD, SFA

V průměru na jedno kulturní zařízení připadalo 8 919 návštěv, přičemž největší návštěvnost byla evidována u památek (39 tis.), muzeí a galerií (26 tis.) a repertoárových divadel (19 tis.). Více na následujícím grafu 15.

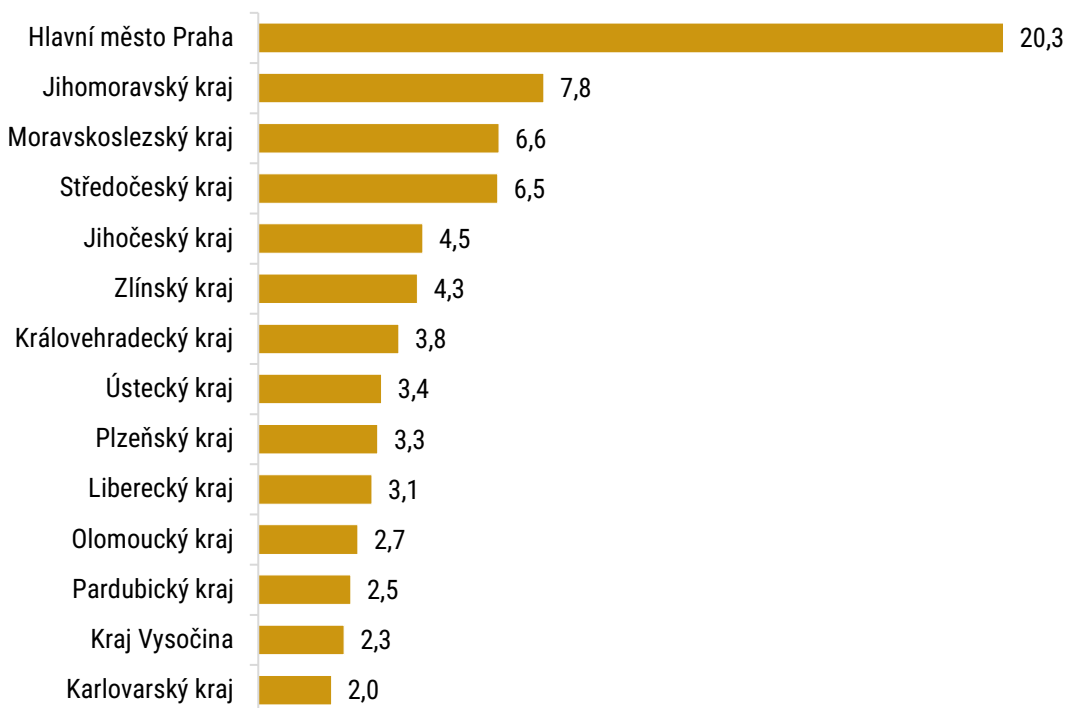
Graf 15 Průměrná návštěvnost na jedno kulturní zařízení daného typu v roce 2024 (osoby)

Zdroj: NIK

Pohled na kraje na následujícím grafu 16 ukazuje na hlavní město Prahu jako nejčastější cíl návštěvníků vybraných kulturních zařízení. Až s velkým odstupem následují v návštěvnosti kulturních zařízení Jihomoravský kraj a kraje Moravskoslezský a Středočeský.

Graf 16 Návštěvnost vybraných kulturních zařízení podle území krajů v roce 2024 (mil. osob)

Zdroj: NIK. Pozn.: Zahrnuty jsou knihovny, divadla, památky, muzea a galerie, výstavní síně, hudební soubory, festivaly a kulturní domy.

7 Postavení kultury v národním hospodářství

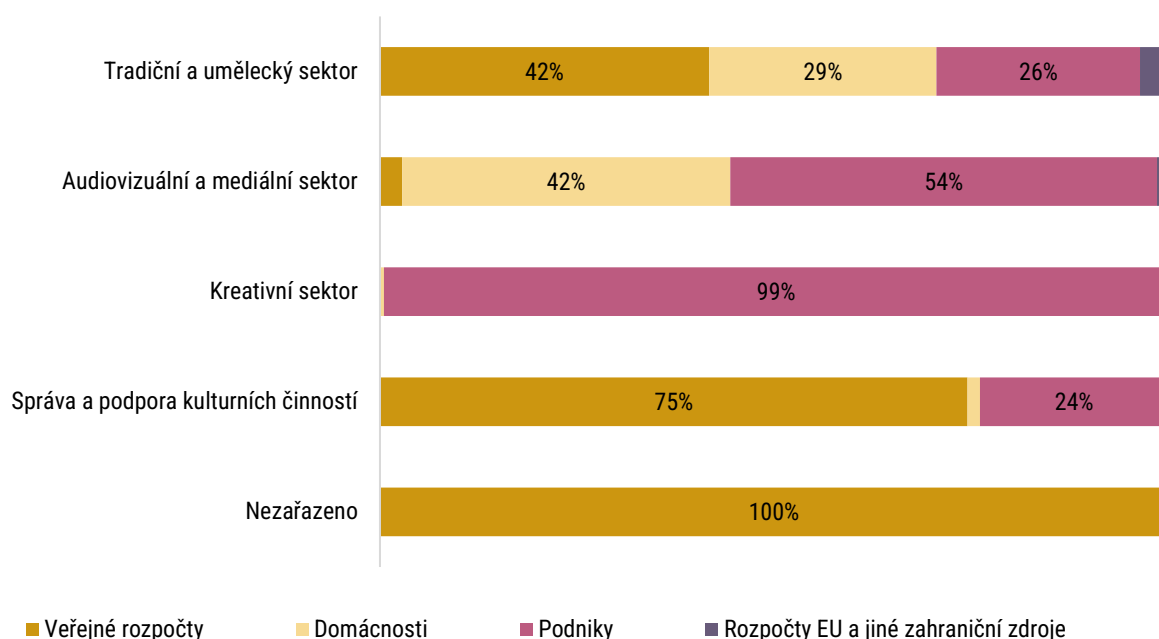
7.1 Disponibilní zdroje

Disponibilní zdroje představují souhrn finančních toků vstupujících do kultury a pocházejících z veřejných rozpočtů, přímých spotřebních výdajů domácností, vlastního výkonu jednotlivých subjektů s převažující činností v kultuře a ze zahraničí (nejčastěji z rozpočtu EU). Podle metodiky účtu kultury zahrnují o daně očištěné provozní příjmy, investiční dotace, přijaté úvěry a vlastní vklady. Zdroje lépe ilustrují ekonomickou váhu jednotlivých sektorů a oblastí než prosté příjmy a výdaje. Podle této metodiky a dat za rok 2024 dosáhly celkové disponibilní zdroje v kultuře výše 393,4 mld. Kč.

Přehled zdrojů podle sektorů a oblastí

Mezi finančními zdroji kultury v roce 2024 byl dominantní podíl soukromých zdrojů. Vlastní výkon podniků byl ve výši 257,4 mld. Kč (65 % celkových zdrojů) s největším podílem v Kreativním sektoru. Domácnosti prostřednictvím přímých spotřebních výdajů za kulturní statky a služby činily odhadem 76,4 mld. Kč (19 %). Z veřejných rozpočtů, které tvoří rozpočtová soustava v podobě státního rozpočtu, územních rozpočtů (obcí, krajů a dobrovolných svazků obcí) a mimorozpočtových fondů, pocházelo úhrnem 54,6 mld. Kč (14 %). Zahraniční zdroje, jako je především rozpočet EU a jiné zahraniční zdroje, činily 4,9 mld. Kč (1 %). Podrobněji viz následující graf 17.

Graf 17 Struktura disponibilních zdrojů v kultuře podle sektorů v roce 2024

Zdroj: NIK, ČSÚ, Státní pokladna

Seřazením podle výše disponibilních zdrojů nakládal v roce 2024 s největším objemem prostředků **Kreativní sektor** (168 mld. Kč, 43 % celkových zdrojů), přičemž naprostá většina zdrojů pocházela od podnikatelských subjektů. Veřejné rozpočty se na zdrojích vstupujících do tohoto sektoru nepodílely vůbec, domácnosti pouze okrajově. Reklama byla ekonomicky nejsilnější oblastí celé

kultury se zdroji 122 mld. Kč a tvořila 31 % všech zdrojů v kultuře, což bylo více než celý Audiovizuální a mediální sektor (30 %). V oblasti Architektury byly zaznamenány zdroje ve výši 38,2 mld Kč a v oblasti Designu 7,8 mld. Kč.

Audiovizuální a mediální sektor (116,4 mld. Kč, 30 % celkových zdrojů), byl v roce 2024 sektorem s vysokou mírou participace domácností a významným podílem Herního průmyslu. Herní průmysl s hodnotou zdrojů 39,5 mld. Kč tvořil 10 % zdrojů celé kultury.

Oblast Rozhlas a TV zaznamenala 36 mld. Kč hodnoty zdrojů (9 % všech zdrojů), oblast Film a video: 26,8 mld. Kč (7 %), oblast Knihy a tisk 10,2 mld. Kč (3 %) a oblast Vydávání a pořizování hudebních nahrávek 3,8 mld. Kč (1 %).

V **Tradičním a uměleckém sektoru** (93,2 mld. Kč, 24 % celkových zdrojů) sehrávají nezastupitelnou roli veřejné rozpočty, které pokrývají významnou část nákladů např. na ochranu Kulturního dědictví, Scénická umění nebo Umělecké vzdělávání (42 %). Oblast Kulturního dědictví v roce 2024 disponovala zdroji ve výši 35,3 mld. Kč (9 % celkových zdrojů), oblast Scénického umění 24,5 mld. Kč (6 %), oblast Uměleckých řemesel 16,8 mld. Kč (4 %), oblast Uměleckého vzdělávání 8,8 mld. Kč (2 %) a oblast Výtvarného, literárního a hudebního umění 7,8 mld. Kč (3 %).

Správa a podpora kulturních činností disponovala zdroji ve výši 13,4 mld. Kč (3 %) a do některé z oblastí a sektorů nezařaditelné zdroje byly ve výši 2,5 mld. Kč a pocházely výhradně z veřejných rozpočtů.

7.2 Výdaje domácností

Výdaje domácností na služby a zboží kulturního charakteru dosáhly podle modelového odhadu v roce 2024 celkové výše 76,4 miliardy Kč. Oproti předchozímu roku (64,6 mld. Kč) jde o nominální nárůst, který byl ovlivněn dvěma faktory, a to metodickým zpřesněním a integrací širší množiny činností dle CZ-NACE kódů do oblasti uměleckých řemesel a zřejmě také samotným růstem trhu taženým inflací a pokračujícím růstem digitální spotřeby.

Z hlediska rozdělení výdajů domácností byla zřejmá pokračující dominance Audiovizuálního a mediálního sektoru, kam domácnosti směřovaly největší část svých výdajů – celkem 48,5 mld. Kč. Tento sektor získal bezmála dvě třetiny celkových výdajů českých domácností na kulturu. Nejvýznamnější oblastí zůstala oblast Rozhlasu a TV s objemem 15,5 mld. Kč, zahrnující koncesionářské poplatky nebo platby za placenou televizi (např. IP TV). K největšímu meziročnímu nárůstu spotřeby došlo v oblastech Filmu a videa (12,0 mld. Kč) a Herního průmyslu (8,4 mld. Kč).

Do Tradičního a uměleckého sektoru putovalo od domácností prostředky ve výši 26,9 mld. Kč. Největší podíl zde představovala Umělecká řemesla (8,0 mld. Kč). Vyšší objem příjmů od domácností nebyl způsoben skokem ve spotřebě na trhu, ale zlomem v časové řadě, kdy byla do odhadového modelu pro rok 2024 plně integrována nová, širší definice sledovaných řemeslných oborů.

Běžný růst naopak vykázaly oblasti Scénické umění (7,3 mld. Kč) a Kulturní dědictví (5,6 mld. Kč). Za služby subjektů v oblasti Výtvarného, literárního a hudebního umění domácnosti utratily 5,1 mld. Kč a Uměleckého vzdělávání necelých 0,8 mld. Kč.

V Kreativním sektoru tvořily výdaje domácností nepatrný zlomek celkových tržeb sektoru. Domácnosti v tomto sektoru utratily necelých 0,9 mld. Kč. Podobně okrajovou

částkou se domácnosti podílely na spotřebě služeb Správy a podpory kulturních činností (0,2 mld. Kč).

7.3 Produkce a hrubá přidaná hodnota v kultuře

Hospodaření kultury jako celku i jednotlivých jejích částí ukazuje, jaké místo a význam má toto odvětví v ekonomice. K hodnocení je nutné využít údaje a metody národního účetnictví.

Nejvhodnější metodou pro vyčíslení makroekonomických ukazatelů na základě dostupnosti dat o tomto sektoru je výrobní (odvětvová) metoda výpočtu hrubého domácího produktu (HDP). Ukazatel se rovná součtu hrubé přidané hodnoty (HPH) a čistých daní, tj. daní snížených o dotace. Při tom hrubá přidaná hodnota je vypočtena jako rozdíl mezi produkcí a mezipotřebou.

Pro výpočet vycházíme ze vstupních dat z národních účtů ČSÚ, především z tabulek dodávek a užití. Tyto údaje představují optimální informační zdroj co do své komplexnosti, konzistence a mezinárodní srovnatelnosti.

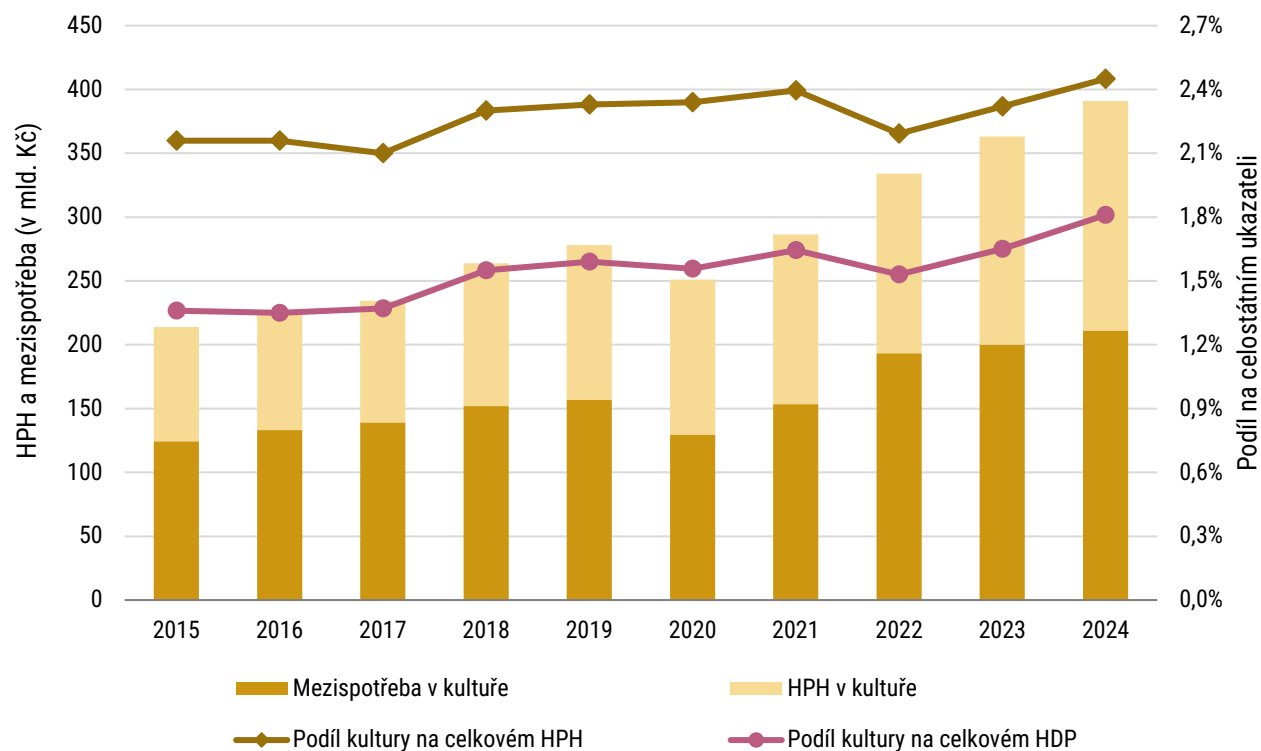
Na základě těchto údajů lze makroekonomické ukazatele kultury spíše odhadovat než přesně kalkulovat. Zejména kvůli málo podrobnému členění dat v tabulkách dodávek a užití pouze do úrovně oddílů, tedy na dvoumístné CZ-NACE, zatímco kulturní aktivity jsou často až do úrovně tříd, tedy do čtyřmístných CZ-NACE. Data odpovídající kulturním aktivitám jsou často získávané složitým postupem s využitím údajů zjištěných v rámci statistických šetření (podniková šetření, KULT, NI).

Podle finálních dat za rok 2023 lze podíl kultury na celkové produkci ekonomiky odhadovat na 2,14 % (363,2 mld. Kč), jeho podíl na HPH ve výši 2,32 % (163,1 mld. Kč) a na HDP v úrovni 1,65 % (126,1 mld. Kč).

Z předběžných dat lze za rok 2024 odhadovat, že objem produkce v kulturním sektoru dosáhl 391 mld. Kč, což je 2,2 % z celostátní produkce a úroveň HPH 179,9 mld. Kč, což je 2,45 % z celkové HPH vytvořené v ekonomice. Objem HDP vytvořeného v kultuře v roce 2024 můžeme odhadovat na 146,1 mld. Kč, což je 1,81 % z celkového HDP. Odhadovaná výše HDP vytvořeného v kultuře v roce 2024 v porovnání s rokem 2023 vzrostla o 20 mld. Kč, což je o 15,9 %. Podíl na celkovém HDP se zvýšil přibližně o 0,2 p. b.

Ze statistiky národních účtů ČSÚ lze zároveň získat informace o kulturní produkci vytvořené organizacemi s jinou než převažující kulturní činností. Celková kulturní produkce těchto organizací dosahovala v roce 2024 přibližně 177,6 mld. Kč. Pokud bychom přičetli tento odhad k celkové produkci kulturních organizací, mohli bychom vyčíslit celkovou produkci na 568,6 mld. Kč (3,21 % z celostátní produkce).

Graf 18 Mezispotřeba a hrubá přidaná hodnota v kultuře

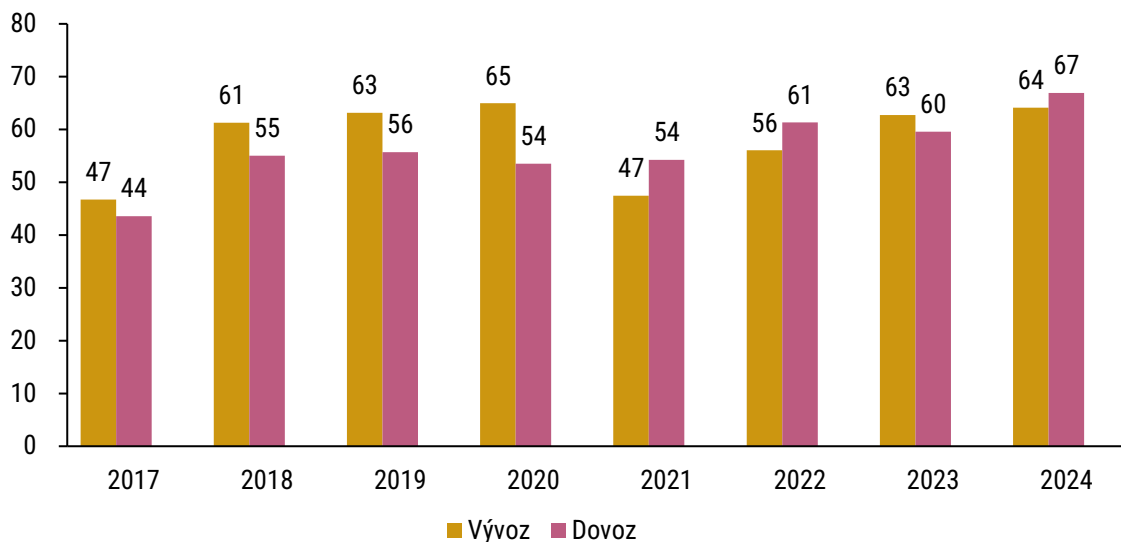

Zdroj: ČSÚ

7.4 Zahraniční obchod se zbožím a službami kulturního charakteru

Po kladných výsledcích v letech 2017 až 2020 následovalo dvouleté období záporného salda, způsobené především výraznějším poklesem vývozu. V roce 2023 se díky vyššímu vývozu tisku a audiovizuálních a interaktivních médií výsledné saldo přesunulo do kladných hodnot. V roce 2024 se zahraniční obchod opět vrátil do záporného salda, a to ve výši 2,8 mld. Kč, i přes velmi příznivý výsledek salda periodického a neperiodického tisku (6,97 mld. Kč). Nejvyšší záporné obchodní bilance bylo dosaženo v reklamě (3,94 mld. Kč).

Graf 19 Vývoz a dovoz kulturního zboží a služeb (mld. Kč)

Zdroj: ČSÚ

Zahraniční obchod se zbožím je od roku 2021 přepočítáván pomocí nové metody využívající detailnější datové vstupy. Tato aktualizace umožňuje přesnější zachycení toků zboží a zohledňuje i dopočty pro podniky, které nemají zpravodajskou povinnost vůči statistickému šetření. Tento tradiční přístup sice přináší mezinárodně porovnatelné výsledky a slouží jako indikátor trendů v obchodě, ale nepostihuje kompletní rozsah kulturní obchodní výměny. Nezahrnuje případy, kdy dochází ke změně vlastnictví bez fyzického přesunu zboží, nebo naopak k přesunu zboží bez změny vlastníka, například mezi pobočkami či distribučními centry stejné společnosti.

Změna metodiky se však netýká zpracování dat za zahraniční obchod v oblasti kulturních služeb.

8 Závěr

Kultura v roce 2024 potvrdila svou stabilní roli v národním hospodářství s celkovými provozními příjmy ve výši 379,7 mld. Kč. Ačkoliv tyto příjmy od roku 2019 nominálně vzrostly o 45 %, reálný růst očištěný o inflaci činil za posledních pět let pouze 8,6 %.

Podíl kultury na HDP, který byl měřen skrze příjmy, zůstal stabilní na úrovni do 5 %, přičemž čistý podíl kultury na tvorbě HDP ČR byl odhadnut na 1,81 %.

Členění kultury do tří sektorů ukázalo na značnou ekonomickou rozmanitost. Kreativní sektor byl nejsilnějším pilířem s 45% podílem na příjmech celého odvětví a vysokou mírou soběstačnosti (90 %). Audiovizuální a mediální sektor se na příjmech podílel 32 % s výrazným zastoupením herního průmyslu a TV vysílání. Tradiční a umělecký sektor představující pilíř kultury z hlediska umělecké tvorby a jejího uchovávání byl ekonomicky nejcitlivější (soběstačnost 60 %) a směřovalo do něj 86 % všech provozních dotací.

I přes nárůst přepočteného počtu zaměstnanců na 87 tis. procházela kultura komplikacemi v oblasti odměňování. Průměrná mzda v kultuře (40 602 Kč) sice nominálně vrostla, ale její reálná hodnota oproti roku 2019 klesla o 12,2 %. Pracovníci v kultuře v roce 2024 pobírali pouze 89 % průměrné mzdy v ČR. Nedostatek zdrojů na lidskou práci byl částečně kompenzován nárůstem dobrovolnické práce, která v roce 2024 dosáhla 422 tis. hodin.

Výdaje z veřejných rozpočtů na kulturu dosáhly 54,6 mld. Kč. Data potvrdila vysokou míru decentralizace, kdy téměř polovinu (48 %) všech výdajů kryjí obecní rozpočty a 26 % krajské, zatímco státní rozpočet se na financování kultury podílí z 22 % všech výdajů z veřejných rozpočtů.

Výsledky účtu kultury za rok 2024 slouží jako podklad pro Státní kulturní politiku 2026–2030+. Ukazují kulturu jako plnohodnotné odvětví s nezanedbatelnou společenskou hodnotou, které však čelí strukturálnímu podfinancování lidské práce. Rovněž investiční výdaje na modernizaci kulturní infrastruktury od roku 2019 reálně vzrostly pouze o 10 %.

9 Použité zkratky

CZ-COICOP	Klasifikace individuální spotřeby podle účelu
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČSÚ	Český statistický úřad
DPČ	Dohoda o pracovní činnosti
DPP	Dohoda o provedení práce
FTE	Full-Time Equivalent
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
IDU	Institut umění – Divadelní ústav
MK	Ministerstvo kultury
NI	Neziskové instituce
NIK	Národní institut pro kulturu (existuje od 01. července 2025)
NIPOS	Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (existovalo do 30. června 2025)
NPÚ	Národní památkový ústav
NÚLK	Národní ústav lidové kultury
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
SFA	Státní fond audiovizí (do roku 2024 Státní fond kinematografie)
SFK	Státní fond kultury
SP	Státní pokladna
SR	Státní rozpočet
UFD	Unie filmových distributorů
ÚSC	Územně samosprávné celky (obce a kraje)

Příloha 1 Struktura kultury podle klasifikace CZ-NACE

Sektor	Oblast	Popis	CZ-NACE
Audiovizuální a mediální sektor	Knihy a tisk	Knížní nakladatelství	5811
Audiovizuální a mediální sektor	Knihy a tisk	Prodej knih	4761
Audiovizuální a mediální sektor	Knihy a tisk	Překladačské činnosti	7430
Audiovizuální a mediální sektor	Knihy a tisk	Vydávání novin	5813
Audiovizuální a mediální sektor	Knihy a tisk	Vydávání časopisů a ostatních periodických publikací	5814
Audiovizuální a mediální sektor	Knihy a tisk	Maloobchod s novinami, časopisy a papírnickým zbožím	4762
Audiovizuální a mediální sektor	Knihy a tisk	Činnosti zpravodajských tiskových kanceláří a agentur	6391
Audiovizuální a mediální sektor	Vydávání a pořizování hudebních nahrávek	Pořizování a vydávání nahrávek	5920
Audiovizuální a mediální sektor	Vydávání a pořizování hudebních nahrávek	Prodej hudebních nahrávek	4763
Audiovizuální a mediální sektor	Film a video	Produkce filmů, videozáznamů a televizních programů	5911
Audiovizuální a mediální sektor	Film a video	Postprodukce filmů, videozáznamů a televizních programů	5912
Audiovizuální a mediální sektor	Film a video	Filmová distribuce	5913
Audiovizuální a mediální sektor	Film a video	Promítání filmů (kina)	5914

Sektor	Oblast	Popis	CZ-NACE
Audiovizuální a mediální sektor	Film a video	Prodej filmových záznamů	4763
Audiovizuální a mediální sektor	Rozhlas a TV	Rozhlas	6010
Audiovizuální a mediální sektor	Rozhlas a TV	Televize	6020
Audiovizuální a mediální sektor	Herní průmysl	Herní průmysl	5821
Audiovizuální a mediální sektor	Film a video	Pronájem videokazet a disků	7722
Kreativní sektor	Architektura	Architektura	7111
Kreativní sektor	Reklama	Reklama	7311
Kreativní sektor	Design	Design	7410
Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti	9499
Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti	8412
Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví	Činnosti knihoven a archivů	9101
Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví	Činnosti muzeí a galerií	9102
Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví	Provozování kulturních památek	9103
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba kožených oděvů	1411

Sektor	Oblast	Popis	CZ-NACE
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba pracovních oděvů	1412
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba ostatních svrchních oděvů	1413
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba osobního prádla	1414
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba ostatních oděvů a oděvních doplňků	1419
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba kožešinových výrobků	1420
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba pletených a háčkovaných punčochových výrobků	1431
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba ostatních pletených a háčkovaných oděvů	1439
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Činění a úprava usní; zpracování a barvení kožešin	1511
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba brašnářských, sedlářských a podobných výrobků	1512
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba obuvi s usňovým svrškem	15201
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba obuvi z ostatních materiálů	15209
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba ostatních dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	1629
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba tapet	1724
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba dutého skla	2313
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba a zpracování ostatního skla vč. technického	2319

Sektor	Oblast	Popis	CZ-NACE
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba keramických obkládaček a dlaždic	2331
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba keramických a porcelánových výrobků převážně pro domácnost a ozdobných předmětů	2341
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba ostatních keramických výrobků	2349
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Řezání, tvarování a konečná úprava kamenů	2370
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Kování, lisování, ražení a protlačování kovů; prášková metalurgie	2550
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Povrchová úprava a zušlechťování kovů	2561
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba ostatních kovodělných výrobků j. n.	2599
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba kancelářského nábytku a zařízení obchodů	3101
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba kuchyňského nábytku	3102
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba ostatního nábytku	3109
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Ražení mincí	3211
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba klenotů a příbuzných výrobků	3212
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba bižuterie a příbuzných výrobků	3213
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba hudebních nástrojů	3220

Sektor	Oblast	Popis	CZ-NACE
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Výroba her a hraček	3240
Tradiční a umělecký sektor	Umělecká řemesla	Ostatní zpracovatelský průmysl j. n.	3299
Tradiční a umělecký sektor	Scénické umění	Scénické umění	9001
Tradiční a umělecký sektor	Scénické umění	Podpůrné činnosti pro scénická umění	9002
Tradiční a umělecký sektor	Scénické umění	Provozování kulturních zařízení a areálů	9004
Tradiční a umělecký sektor	Výtvarná, literární a hudební tvorba	Umělecká tvorba	9003
Tradiční a umělecký sektor	Výtvarná, literární a hudební tvorba	Fotografické činnosti	7420
Tradiční a umělecký sektor	Umělecké vzdělávání	Umělecké vzdělávání	8552
Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví	Ostatní maloobchod s novým zbožím ve speciálních prodejnách	4778
Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví	Maloobchod s použitým zbožím v prodejnách	4779

Příloha 2 Předmětné paragrafy odvětvového členění rozpočtové skladby

Paragraf	Popis	Sektor	Oblast
3126	Konzervatoře	Tradiční a umělecký sektor	Umělecké vzdělávání
3231	Základní umělecké školy	Tradiční a umělecký sektor	Umělecké vzdělávání
3311	Divadelní činnost	Tradiční a umělecký sektor	Scénické umění
3312	Hudební činnost	Tradiční a umělecký sektor	Scénické umění
3313	Filmová tvorba, distribuce, kina, shr. audioviz. arch.	Audiovizuální a mediální sektor	Film a video
3314	Činnosti knihovnické	Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví
3315	Činnosti muzeí a galerií	Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví
3316	Vydavatelská činnost	Audiovizuální a mediální sektor	Knihy a tisk
3317	Výstavní činnosti v kultuře	Tradiční a umělecký sektor	Umělecká tvorba
3319	Ostatní záležitosti kultury	Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti
3321	Činnost památkových ústavů, hradů a zámků	Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti
3322	Zachování a obnova kulturních památek	Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví
3324	Výkup předmětů kulturní hodnoty	Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví
3325	Pražský hrad	Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví

Paragraf	Popis	Sektor	Oblast
3326	Obnova hodnot kulturního povědomí	Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví
3329	Ost. zál. ochrany památek a péče o kult. dědictví	Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví
3341	Rozhlas a televize	Audiovizuální a mediální sektor	Rozhlas a TV
3349	Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků	Audiovizuální a mediální sektor	Knihy a tisk
3361	Činnost ÚOSS v oblasti kultury a církví	Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti
3362	Činnost ÚOSS v oblasti sdělovacích prostředků	Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti
3369	Ost. správa v obl.kultury, církví, sděl. prostř.	Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti
3380	Výzkum a vývoj v obl. kultury,církví a sděl. prostř	Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti
3391	Mez. spol. v kultuře, církvích a sdělovacích prostř.	Správa a podpora kulturní činnosti	Správa a podpora kulturní činnosti
3392	Zájmová činnost v kultuře	Tradiční a umělecký sektor	Scénické umění
3399	Ost. zál. kultury, církví a sdělovacích prostředků	Nezařazeno	Nezařazeno
6211	Archivní činnost	Tradiční a umělecký sektor	Kulturní dědictví

Příloha 3 Slovník pojmů

CZ-NACE

Statistická klasifikace ekonomických činností. Je to identifikační kód činnosti subjektu, který přiděluje ČSÚ v Registru ekonomických subjektů. Pro účet kultury je zásadní převažující činnost. SÚK pracuje s kódy NACE rev. 2 (např. 9001 pro scénické umění). Od roku 2026 platí nová aktualizovaná revize, která se projeví ve výsledcích účtu kultury za rok 2026 (plánované vydání v roce 2028).

Disponibilní zdroje

Disponibilní zdroje v kultuře představují souhrn finančních toků v daném roce, které do sektoru vstupují z veřejných rozpočtů, domácností, podniků, neziskových organizací a ze zahraničí. Podle metodiky zahrnují provozní výnosy (očištěné o daně z příjmů, jiné daně a poplatky), investiční dotace, vlastní vklady a saldo přijatých a splacených úvěrů. Cílem je zachytit celkovou ekonomickou kapacitu kultury. Pro rok 2024 je toto vyjádření nově strukturováno do tří hlavních sektorů (Tradiční, Audiovizuální a Kreativní), což umožňuje přesnější analýzu ekonomického přínosu jednotlivých podoblastí.

Divadla repertoárová

jsou institucemi, které obvykle se svým uměleckým souborem a na svých scénách, popř. ve svých sálech, pravidelně produkují divadelní a taneční představení. V rámci ročního statistického šetření jsou divadla šetřena výkazem KULT (MK) 1-01 ve dvou mutacích. Mutace A je určena divadlům a divadelním seskupením zřízovaným orgány státní správy, kraji, obcemi a městy, která ve sledovaném roce zároveň zřizovala jeden či více divadelních či tanečních souborů. Dále je mutace A určena nestátním neziskovým organizacím a soukromým subjektům, které ve sledovaném roce pravidelně produkovaly divadelní či taneční představení, a to bez ohledu na to, zda tyto subjekty zřizovaly stálé soubory či měly stálé působiště.

Divadla stagionového typu

subjekty, které nezřizovaly soubory, ale vlastnily nebo měly v péči jednu či více budov a sálů, na jejichž scénách ve sledovaném roce uvedly alespoň 20 představení profesionálních divadelních a tanečních souborů. Předmětem statistického zjišťování jsou údaje týkající se hospodaření a výkony šetřených divadel (údaje o počtu zaměstnanců či smluvních pracovníků, počtu zřízovaných souborů, počtu provozovaných scén a sálů, počtu odehraných představení, počtu návštěvníků na představeních a jiné).

Festivaly

jsou významnými pravidelně pořádanými kulturními akcemi. Podle oborů kulturních aktivit je členíme na divadelní, hudební, taneční, filmové, literární a ostatní. V jednotlivých oborech se mohou festivaly dále členit podle žánrů (např. činohra, loutky, lidový tanec, hudební divadlo nebo film hraný, dokumentární, animovaný atd.). Významnou charakteristikou festivalů je také skutečnost, zda na nich vystupují profesionální či amatérští umělci, dětské soubory nebo jednotlivci a zda jsou pořádány pro národnostní menšiny či zdravotně postižené osoby. Z pohledu kulturního dosahu lze rozlišovat festivaly mezinárodní, celostátní a regionální. Pořadatelé festivalů bývají instituce zřízené veřejnou správou, nevládní neziskové instituce či podnikatelské subjekty. Festivaly jsou šetřeny

ročním statistickým výkazem KULT(MK) 23–01. Do zjišťování jsou zahrnuty pouze každoročně pořádané festivaly (nikoli s delší periodicitou). Spolu s ekonomickými ukazateli šetří výkaz údaje o počtu akcí, oboru a žánrech, počtu návštěvníků a jiné. Od roku 2023 jsou šetřeny zejména festivaly s celonárodním nebo krajským dosahem (jsou finančně podpořeny na národní či krajské úrovni) a festivaly, které jsou zastoupeny v některé z festivalových asociací.

FTE (Full-Time Equivalent)

Počet zaměstnanců neuvádíme jen ve fyzických osobách, ale v přepočtu na plné pracovní úvazky, které odpovídají běžné osmihodinové denní pracovní době. Dva lidé pracující na poloviční úvazek se v datech objeví jako jeden FTE.

Galerie, výstavní síně

zajišťují výstavní činnost v oblasti profesionálního umění a architektury. Významným znakem těchto prostor, resp. institucí je skutečnost, že nevlastní sbírkové předměty. Z celkového počtu statisticky šetřených galerií a výstavních sál jich je nejvíce soukromých. Významnými zřizovateli jsou také obce, církve, nadace, spolky, obecně prospěšné společnosti, odborové organizace, orgány státní správy a vysoké školy. Počet galerií a výstavních sál je v čase velmi proměnlivý. Důvody jsou zejména finanční a organizační (slučování, rušení či přeměna v prodejní galerie). Výstavní činnost je šetřena ročním statistickým výkazem KULT(MK) 19–01. V rámci statistického zjišťování jsou – spolu s ekonomickými ukazateli – sledovány zejména počty výstav, jejich návštěvnost

Hudební soubory

můžeme členit na profesionální a neprofesionální. Statistickým zjišťováním jsou šetřena profesionální tělesa od roku 2010 (výkaz KULT(MK) 25–01). Neprofesionální tělesa pro jejich velký rozsah nejsou statisticky sledována od roku 2017. Profesionální hudební tělesa představují zejména velké symfonické orchestry, komorní filharmonie, komorní orchestry, komorní soubory a pěvecké sbory. Z celkového počtu statisticky šetřených profesionálních hudebních těles je jich nejvíce zřízeno spolky, obecně prospěšnými společnostmi a podnikatelskými subjekty. Mezi další zřizovatele patří MK ČR a jiné orgány státní správy, kraje, obce a Český rozhlas. V rámci statistického zjišťování je – spolu s ekonomickými ukazateli – sledován zejména počet koncertů, jejich návštěvnost a počet hudebních nahrávek.

Investiční (kapitálové) výdaje

Finanční prostředky vynaložené na pořízení dlouhodobého hmotného nebo nehmotného majetku, který má dobu použitelnosti zpravidla delší než jeden rok. Patří sem nákup budov, rekonstrukce (nikoliv údržba), nákup techniky, softwarových licencí či autorských práv. Investice jsou indikátorem budoucího rozvoje a technologické úrovně odvětví.

Kulturní centra (kulturní domy)

popř. kulturní komise a referáty městských a obecních úřadů, spolky, obecně prospěšné společnosti, obchodní korporace, drobní podnikatelé a subjekty zřizované církvemi. Statistické zjišťování v oblasti Kulturních center bylo zahájeno v roce 2025. Postupně se rozšiřuje. Provádí se formou ročního výkazu KULT(MK) 22–01, který spolu s ekonomickými ukazateli obsahuje také údaje o počtu zaměstnanců, zájmové vzdělávací umělecké a mimoumělecké činnosti, dalších kulturních službách veřejnosti, mezinárodní kulturní spolupráci a o spolupráci s etniky v ČR.

Míra soběstačnosti

Tento ukazatel říká, kolik procent svých příjmů daný sektor, oblast nebo kulturní zařízení získá z vlastních tržeb, tj. prodáním vstupným nebo prodejem služeb či zboží. Čím vyšší procento, tím méně je obor závislý na nějaké formě podpory z jiných zdrojů, zpravidla veřejných rozpočtů.

Muzea, galerie a památníky (dále jen muzea)

jsou stálé, nevýdělečné instituce otevřené veřejnosti, které získávají, uchovávají, zkoumají a vystavují hmotné doklady o člověku a jeho prostředí. Muzea představují nezastupitelnou součást kulturního dědictví. Významnými zřizovateli, zejména velkých muzeí, jsou orgány státní správy, kraje, obce a města. Nemalou část muzeí založily také spolky, obecně prospěšné společnosti, nadace, církve, fyzické a právnické osoby a jiné subjekty. Z pohledu specializace jsou nejpočetněji zastoupena muzea všeobecná (tzv. vlastivědná), muzea výtvarných umění (galerie), dále muzea zaměřená na průmysl, vědu a techniku, historii a přírodu. Struktura muzeí podle zřizovatelů i zaměření je dlouhodobě relativně stálá. Statistické zjišťování v oblasti muzeí, které je prováděno ročním výkazem KULT(MK) 14–01, má velmi dlouhou tradici (od r. 1967). Nejvýznamnější šetřené ukazatele se vztahují k rozsahu sbírek, návštěvnosti, pořádání výstav, expozic, vzdělávacích programů, odborných konferencí a seminářů a v neposlední řadě k zaměstnanosti a hospodářským výsledkům činnosti muzeí.

Nominální a reálné hodnoty

V textu v několika případech lze narazit na srovnání s rokem 2019. Zatímco nominální čísla, která jsou uvedena v tzv. běžných cenách daného roku (v našem případě 2024) mohou vyvolávat dojem velkého růstu, reálné hodnoty, které jsou očištěné o inflaci a vycházejí z cenové hladiny výchozího roku (v našem případě 2019) ukazují skutečnou kupní sílu a reálný vývoj. Tento rozdíl je klíčový zejména u mezd a jejich reálné hodnoty.

Oblasti kultury

Detailnější členění dělí sektory do 13 oblastí, které jdou pod úroveň jednotlivých sektorů. Definují konkrétní obory činnosti (např. herní průmysl, architektura nebo kulturní dědictví) podle přiděleného kódu CZ-NACE. Toto dělení umožňuje sledovat detailněji specifika uvnitř velkých sektorů.

Památkové objekty

zahrnují zámky, kláštery, kostely, zříceniny, mlýny, věže apod. jsou významnou součástí kulturního dědictví, zároveň však mají nemalý význam pro současný společenský a kulturní život měst a obcí (pořádání výstav, koncertů, divadelních představení apod.). Nejvíce památek je ve správě Národního památkového ústavu, další jsou ve správě krajů, obcí, měst, spolků, církve, podnikatelů a jiných subjektů. Dvanáct památkových objektů na území ČR je v současné době zapsáno v seznamu UNESCO. Památkové objekty jsou statisticky šetřeny ročním výkazem KULT(MK) 17–01. Do zjišťování jsou zahrnuty objekty, které jsou zpřístupněny návštěvníkům za vstupné a nejsou spravovány muzei či galeriemi. Mezi nejvýznamnější sledované ukazatele patří ty, které se vztahují k návštěvnosti, počtu kulturních akcí, prohlídkových tras a dále k zaměstnanosti a k výsledkům hospodaření.

Provozní (běžné) výdaje

Výdaje (náklady) určené na spotřebu energií, materiálu, nájmy, osobní náklady (mzdy, zákonné odvody jako je sociální a zdravotní pojištění) apod. V oblasti veřejných výdajů je častější označení běžné výdaje (dle terminologie rozpočtové skladby).

Příjmy

Souhrnný objem všech peněžních prostředků, které do subjektu v daném roce přitečou. Zahrnují jak vlastní příjmy, tak veškeré provozní subvence (dotace, příspěvky na provoz), dary od sponzorů, výnosy z majetku či finanční výnosy.

Příjmy z vlastní činnosti, vlastní výkony

Část celkových příjmů, kterou si kulturní subjekty získají prodejem vlastních služeb, výrobků nebo zboží. Zahrnují především tržby za vstupné, prodej vlastních výrobků (knihy, vinyly), poskytování služeb (nájmy, odborné posudky) či honoráře za výkony. Tento ukazatel definuje míru příjmové soběstačnosti subjektu.

Přímé výdaje domácností

Představují částku, kterou koncoví spotřebitelé (české domácnosti) reálně vynaloží za nákup kulturního zboží a služeb (tzv. B2C spotřeba). Zahrnují přímé platby za vstupné (do divadel, kin, muzeí, na památky), útraty za fyzické a digitální nosiče (knihy, noviny, hudba, videohry), předplatné služeb (IP televize, VOD platformy, koncesionářské poplatky), výdaje za umělecké vzdělávání i platby za kreativní služby (např. interiérový design).

Pro potřeby účtu kultury je tato hodnota stanovována hybridním modelem. Vychází z dat o spotřebitelském chování (Statistika rodinných účtů ČSÚ v třídění COICOP), která jsou distribučními klíči převedena do kulturních oblastí dle klasifikace CZ-NACE. Výsledná hodnota je následně z makroekonomického hlediska shora limitována, aby účetně nepřevýšila produkční kapacity tuzemských firem a zachovala pravděpodobný prostor pro B2B aktivity (tržby od jiných podniků).

Rozpočtová skladba

Závazný systém (dle vyhlášky č. 412/2021 Sb.), podle kterého se v ČR třídí veškeré příjmy a výdaje veřejných rozpočtů. Umožňuje přesně identifikovat, kolik peněz šlo na kulturu skrze tzv. paragrafy (odvětvové třídění, např. paragraf 3311 pro divadla) a položky (druhové třídění, např. položka 5011 pro mzdy).

Rozpočtová soustava

Rozpočtová soustava ČR je založena na principu tzv. fiskální federalismu v kombinované formě, tzn., že existují dvě úrovně veřejných rozpočtů. Jednu úroveň tvoří státní rozpočet, druhou úroveň územní rozpočty (obecní a krajské). Každá z úrovní má určité okruhy příjmů, především daňové příjmy, které jsou definované podle rozpočtového určení daní.

Sektory kultury

Tři základní pilíře, do kterých účet kultury dělí celou kulturu pro účely ekonomické analýzy. Každý sektor má jinou ekonomickou logiku. Tradiční a umělecký představuje především veřejnou službu a fyzickou kulturní infrastrukturu, Audiovizuální a mediální sektor je kombinací kulturních služeb na běžném trhu a Kreativní sektor zahrnuje oblasti jako je reklama, architektura a design.

Státní rozpočet

Centrální rozpočet České republiky spravovaný Vládou ČR a členěný do jednotlivých kapitol podle jednotlivých ministerstev a dalších orgánů ústřední státní správy. V kontextu kultury jde primárně o výdaje kapitoly 334 – Ministerstvo kultury. Státní rozpočet financuje především státní příspěvkové organizace (např. Národní divadlo nebo Národní muzeum) a dotační programy s celostátním dosahem.

Subjekty s převažující činností v kultuře

Účet nesleduje kulturu v abstraktním smyslu, ale ekonomické subjekty (firmy, organizace, OSVČ), u kterých kultura tvoří hlavní nebo převažující náplň činnosti dle [Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE](#).

Trojsektorový model

Tradiční a umělecký sektor (např. památky, divadla) často plní veřejnou službu a bez dotací by nebyl ekonomicky udržitelný. Kreativní sektor a Audiovizuální a mediální sektory fungují převážně na běžných tržních mechanismech. Názvy sektorů a oblastí jsou vždy s velkým písmenem v následujícím textu.

Územní rozpočty

Souhrnné označení pro rozpočty obcí (6 254 obcí) a krajů (13 krajů). Vzhledem k vysoké míře decentralizace české kultury jsou územní rozpočty hlavním pilířem jejího financování (pokrývají cca 75 % veřejných výdajů na kulturu). Financují provoz a rozvoj regionální a lokální infrastruktury, jako jsou knihovny, základní umělecké školy či muzea, kulturní domy a divadla.

Veřejné knihovny

jsou kulturní, informační a vzdělávací instituce, které shromažďují, zpracovávají a uchovávají organizovanou sbírku dokumentů. Tyto knihovny zaručují rovný přístup k informačním zdrojům a službám veřejnosti bez rozdílu. Dlouhodobě usilují o rozšíření svých služeb od běžného půjčování knih směrem k vytváření informačních, vzdělávacích a kulturních center. Veřejné knihovny představují také největší síť bezplatného přístupu k internetu. Veřejné knihovny jsou šetřeny ročním výkazem KULT(MK) 12–01. Mezi nejvýznamnější šetřené ukazatele patří počet knihovních jednotek, registrovaných čtenářů, výpůjček, návštěvníků, zaměstnanců a dále ukazatele hospodaření.